

WENCHE

Klunderud fikk idéen til Utdanningsfondet sammen med Bergljot Knutsen fra Voss. Nå har fondet fått anerkjennelse i Europaføderasjonen! Det kan vi i Larvik-klubben også glede oss over!

Se side 3

SIGRID

Ag er vår unions-president fra klubben i Harstad. Hun kommer på besøk til oss i Larvik i april.

Gled deg til et trivelig møte med en dyktig leder av Norges-unionen!

Se side 48

Organ for Larvik soroptimistklubb nr. 34 - Årgang 17 - 2012

sorord

Glade mottakere av pris; guvernør Kristin, president Sigrd, guvernør Margaret, visepresident Gerd og SIEs visepresident Christine Peer med beviset:

I BUDAPEST BLE UTDANNINGSFONDET

ALL OVER WINNER

på side 3

SISSEL

Hobæk var én av flere som var på representantskapsmøtet i Drammen. Se side 4 og 5

JANE

Sandli har vært soroptimist siden 2010. Les hennes innlegg om hvorfor hun valgte å bli medlem i Larvik soroptimistklubb. Se side 42

PRESIDENTENS 2 MINUTTER

Kjære Larviksoroptimister!

Vi har lagt bak oss en travel høst med mange hyggelige stunder og noen triste.

Vi kommer alle til å savne Kirsti som døde i september, men de gode minnene og Kirstis engasjement skal vi ta med oss videre.

I våres valgte vi å engasjere oss på tre prosjektområder; Moldova, Rwanda og Utdanningsfondet. Vi har utover høsten jobbet med hvordan vi skal gå videre med disse prosjektene.

Moldova gruppen har valgt å inngå et samarbeid med Sandefjordklubben som allerede har prosjekter i Moldova. Vi diskuterer hvordan vi kan støtte klubbens prosjekter og skaffe oss kunnskap om landet.

I styret har vi bestemt at pengene som kom inn etter Kirstis begravelse, skal gå til Rwanda. Flere forslag har kommet inn på hvordan de kan komme ett eller flere prosjekter i Rwanda til gode.

Utdanningsfondet fikk et veldig positivt innspill da Norske soroptimisters utdanningsfond for kvinner i sør fikk årets prosjektpriis fra den europeiske soroptimistføderasjonen! I klubben setter vi hvert år penger til Utdanningsfondet. Hvordan dette arbeidet skal videreføres må drøftes i klubben.

Vi har det siste halvåret hatt flere utmeldinger fra klubben. Det har vært ulike årsaker, både manglende engasjement og personlige grunner. Vi har dessverre gjennom dette mistet flere flotte soroptimister. Hvordan vi skal beholde medlemmer og rekruttere nye hadde også en sentral plass på Landsmøtet i Drammen. Vi må derfor ta denne diskusjonen videre i klubben. Jeg mener det må være rom for ulike engasjement i klubben vår. Noen bidrar med lang erfaring og deltakelse på møtene, mens noen ønsker engasjement utover dette. Alle er like gode og fullverdige medlemmer i Larvik soroptimistklubb. Jeg håper at alle skal kunne føle seg ivaretatt uansett alder og engasjement på møtene våre. Vi trenger dere alle, både unge og gamle!

Jeg ønsker alle en riktig god jul og håper på et nytt år med gamle og nye medlemmer og mange spennende møter og diskusjoner.

Juleklem fra Torunn

FAKTA

Soroptimist International,

er en NGO (non governmental organisation) for kvinner, tilknyttet FN med representanter i FNs organer i New York, Geneve, Wien, Paris, Roma, Nairobi og Kairo.

Soroptimistene har konsultativ status i

FN og Europarådet. Organisasjonen er en upolitisk sammenslutning av klubber og arbeider for internasjonal forståelse, vennskap, fremme av menneskerettighetene, bedring av kvinners stilling i alle samfunn, respekt og forståelse for andres arbeid.

Soroptimistene jobber målrettet mot

handel av kvinner (trafficking), nedrustning og avskaffelse av klasevåpen og med utdanning for jenter i utviklingsland som hovedtema.

Kontakt-
info

**Larvik
Soroptimistklubb**
President
Torunn H. Haarberg
Sekretær
Mona Sveistrup
Kasserer
Gro Stalsberg

Klubbens adresse:
**Olavs gate 20
3256 Larvik**

Redaksjonen for Sorord:

Hanne Clason
Torunn H. Haarberg
Sølvi Snedal Tufte
Margaret Støle Karlsen
Lill Bjørvik
Gerd Hellenes

DEN GJEVESTE PRISEN!

Norske soroptimisters utdanningsfond ble "over all winner" og vant Best Practice Award for 2012!

Stolte prismottakere: *Sigrid Ag, unionspresident, Ulrike Neubert, SIEs Programme Director, Kathy Kaaf, SIE-president, guvernørene Margarete og Kristin og 1. visepresident Gerd Halmø*

Vi sakser fra
www.soroptimistnorway.no

Norgesunionens to guvernører Margaret Støle Karlsen og Kristin Ruder har sendt oss følgende hyggelige melding etter årets guvernørmøte i Budapest:

"Norgesunionen vant den gjeveste prisen på guvernørmøtet i Budapest 14.-15. juli 2012!"

Norske soroptimisters utdanningsfond ble "over all winner" og vant Best Practice Award for 2012.

SIEs Programme Director Ulrike Neubert delte ut prisen. I brosjyren som SIE har laget, der alle prisvinnerene står nevnt, fokuseres det på at det norske fondet sikrer lik tilgang til utdanning og opplæring for kvinner og har gjort dette gjennom 25 år.

Nå som utdanning og ledelse er langtidsmålet i Soroptimist International, er vårt fond svært aktuelt.

I 2010 fikk 48 søkere finansiell hjelp til utdanning fra fondet.

Ideen til fondet hadde Voss soroptimistklubbs Bergljot Knutsen og Larvik soroptimistklubbs Wenche Klunderud i 1983. I 1985 ble fondet vedtatt opprettet.

Vi har all grunn til å være stolte av disse foregangskvinnene og av fondet vårt som betyr en stor forskjell for mange kvinner. Og nå har det også fått anerkjennelse i SIE!

Utdanningsfondets styre hadde sendt inn PFR og dette ble altså resultatet! Dette viser med all tydelighet at det er viktig å registrere prosjekter - da blir vårt prosjektarbeid også synlig for andre. Her kan du lese mer om hvordan dette gjøres:

<http://soroptimistnorway.no/?vis=nyhet&id=338>

Vi i Larvik gratulerer med prisen og sender en spesiell hilsen til fondets nåværende styre i Gjøvikklubben!

Wenche Klunderud var chartermedlem i Larvik soroptimistklubb.

Født på Kongsberg, tannlegestudier i Oslo der hun hadde sine første praksisår.

Flyttet til Svalbard og så til Folldal i Østerdalen. I 1963 kom hun til Larvik som skoletannlege.

Hun var medlem i Larvikklubben fra starten og til sin død i 1993.

REPRESENTANTSKAPSMØTET 2012

Mona og jeg var årets utsendinger fra Larvik soroptimistklubb til Representantskaps- og Landsmøte i Norgesunionen 1.- 3.juni.

Siden det var første gang vi representerte klubben på landsplan, var vi veldig spente på gjennomføringen av disse dagene.

Allerede da vi entret hotellet ble vi møtt av blide og positive soroptimister fra Drammensklubben.

Gjennom hele R&L møtet var dette som preget det sosiale samværet under måltider, pauser og sosiale arrangementer. Vi opplevde et inkluderende og et imøtekommende miljø med soroptimister fra hele landet. Et unikt kvinnefellesskap som flere burde bli en del av.

Før møtet var alle klubbene oppfordret til å melde på yngre soroptimister som reflektanter ved årets R&L. Målet var at yngre medlemmer skulle kunne knytte kontakter med unge soroptimister over klubb- og distriktsgrenser. Ønske var også at tiltaket skulle være et bidrag

til å rekruttere yngre medlemmer til klubbene. Med et eget program på fredag var det mange som deltok på dette. Unionen har i etterkant av R&L møte nedsatt en arbeidsgruppe med yngre soroptimister, under 45 år, som innen 1. januar 2013 skal legge frem en rapport til unionsstyret med konkrete forslag til tiltak både på unionsnivå og på klubbnivå.

I alle pauser mellom møtene var det mulig å få kjøpt ulike artikler som klubbene hadde laget. Alt fra tovete sitteunderlag, bøker, våre egne nett, julemerker ogringer, ulike klistremerker

Stolte representanter fra Larvikklubben: sekretær Mona Sveistrup, president Torunn Hammer Haarberg og Margaret Støle Karlsen (også unionens guvernør).

med unionens emblem, bøker med matoppskrifter og andre profilerings artikler hvor inntektene går til klubb- enes prosjekter. I tillegg til en hyggelig handel fikk en mulighet til å bli kjent med og slå av en prat med medsøstre.

Fokuset på rekruttering hadde en egen plass på workshopen på søndag. Der fikk mange spennende innspill og utfordringer både på språket i organisasjonen, formen og innhold på møtene

våre. Tilbakemeldinger fra svært mange av klubbene er at de sliter med rekruttering og til dels å beholde medlemmer og engasjement blant medlemmer.

Det er et svært viktig tema for oss i Larvik. Vi har dessverre det siste året opplevd at flere av våre medlemmer har takket for seg. Vi er selvfølgelig både lei oss og bekymret. Vi har drøftet dette både i styret og ekstensjonskomiteen.

God underholdning er det mye av på R/L-møtene!

Vi må jobbe både med rekruttering og ta vare på de medlemmene vi har. Her håper jeg på en åpen og god dialog som vil føre til at vi både beholder våre flotte jenter og rekrutterer nye.

Det ligger et fyldig referat fra møtet og workshopene på Norgesunionens hjemmeside.

Torunn Hammer Haarberg, president

Vi ble fristet til å danse til afrikanske rytmer og Sissel var én av mange som ikke lot seg be to ganger! Det gikk fint selv i stakk fra Vest-Telemark!

Torunn og Anne-Brit ved salgsbordet vårt

14. mars 2012 ble president Torunn, Sissel Hobæk og Margaret Støle Karlsen invitert til et møte i Civitanklubben i Larvik. Vi har fått president i Civitanklubben, Solfrid Engebretsen, til å skrive litt om hva klubben står for og hva den gjør:

Civitan er en internasjonal organisasjon som opprinnelig ble startet av en liten gruppe menn i Alabama, Birmingham i USA i 1917.

Civitan International ble stiftet i 1920. Den første klubben i Europa ble dannet i Oslo i 1969, CIVITAN CLUB OSLO. Navnet Civitan = Civitas = samfunnsborger. Mottoet er "For en bedre samfunnsånd," dvs. at vi skal hjelpe de som faller mellom to stoler i samfunnet, i vårt eget lokalmiljø. Organisasjonen er upolitisk og Civitan er således åpen for alle – uavhengig av rase eller religiøs tro.

Kvinner ble først tilbudt medlemskap i 1974, altså 57 år etter. Og vår klubb CIVITAN CLUB LIV – LARVIK er den 3. kvinneklubben som ble stiftet i Europa og Norge – i 1976. Civitan har tre grunnpilarer som blir symbolisert med 3 lys. **FELLESKAP – KUNNSKAP OG HJELPSOMHET.**

Norge er delt opp i soner. Vi tilhører sone 60. Hver sone har sin egen soneleder. Klubbene har sitt eget styre som blir valgt for ett år av gangen. Vi har to møter i mnd. Klubben består av flere komitéer. De viktigste er finanskomitéen som skal fremme forslag om pengeinnbringende tiltak, og aksjonskomitéen som skal planlegge og organisere våre serviceaksjoner.

Vi har faste aksjoner som vi har holdt på med i mange år:

- *Dansekvelder for funksjonshemmede to ganger årlig.*
- *Besøker bofellesskaper for personer med demens på sykehjemmene i kommunen. Deler ut ca 100 blomster til hjemmeboende eldre hver jul.*
- *Idrett mot rus, en idrettsdag for rusfrie misbrukere, volleyball- og bowlingturneringer.*
- *Gatefolkets fest, et grillparty for rusmisbrukere i samarbeid med Civitan Club LARVIK og kommunen.*
- *På "Heimen" hjelper vi med frokostservering til rusmisbrukere hver lørdag. Dette også i samarbeid med kommunen.*
- *Vi besøk Larvik fengsel hvor vi har med kaker og sørger for å ha med en form for kåseri eller foredrag.*
- *Så lenge Gurvika-dagen har vært arrangert har vi hatt ansvaret for lotteriet.*
- *Dessuten gjør vi storrengjøring og noe vedlikehold av "Terminalen".*
- *Vi får også forespørsler om å støtte andre foreninger og tiltak i nærmiljøet.*

Det blir arrangert innsamlinger på landsbasis til et bestemt formål hvert år. Civitans forskningsfond for Alzheimers sykdom i fjor, og i år er det Idrett mot rus innsamlingen går til.

Vi er alle avhengige av hverandre og klubben skaper vennskap, samhold og toleranse.

Solfrid Engebretsen
president

Bones for life • www.bonesforlife.com.

Dynamiske bevegelser gir økt fleksibilitet, stabilitet og styrke. Gledesfylt trening gir deg bevissthet om din egen holdning og mulighet til en mer funksjonell hverdag. Programmet styrker skjelettet og bedrer balansen.

Påmelding/informasjon:
Anne-Grete Hopen,
95 20 79 93
Kristin Ruder,
33 32 90 09

Wellness Through
Movement
Intelligence

Starter opp igjen i januar 2013

SOMMERMØTE I JUNI

Anne-Gro samlet larviksorooptimistene i sin egen hage; f.v. Kirsti A. Renaud, Emmie V. Sørensen, Mona Sveistrup, Hanne Clason (skjult), Marion Andersen og Maria Brekke Jakobsen, Til høyre; Hilde Eskedal, Kari Linnestad, Else Karlsson og Hanne Tenvik.

SISTE KLUBBMØTE FØR SOMMEREN

ble en hyggelig samling i hagen hos Anne-Gro. Hagen sto i full blomst, det var bra vær, litt kjølig, men hva gjør vel det! Grillen var god og varm og vi dro bare på oss litt mer klær etterhvert som behovet meldte seg.

Alle hadde tatt med seg snacksy mat hjemmefra, grillen sørget for at kjøttet ble

stekt og praten gikk livlig rundt de forskjellige bordene som Anne-Gro hadde fått satt fram. Hennes to døtre ble med og ga en hjelpende hånd og menget seg med oss hele kvelden. Det var et svært hyggelig bekjentskap.

Det var ikke mye "saklig" på agendaen, vi koste oss og skravlet for det meste. En rundttur inn i gartneriet ble det også tid til, vi fikk se hvordan livet arter seg for agurkene.

Og vi fikk med oss smaksprøver hjem.

En meget vellykket utlodning til slutt og sommeren ble sparket igang med nok en trivelig samling for larviksorooptimistene

Ellen Kathrine Snedal, Hanne Tenvik, Marion Andersen, Anne-Brit Hellerud, Kirsti A. Renaud og Emmie V. Sørensen trivdes godt på sommersamlingen

Chartermedlem Else Karlsson, Kari Linnestad, president Torunn H. Haarberg og sekretær Mona Sveistrup

Glade fjes: Anne-Gro Gutterød, Hanne Clason, Jane Sandli, Margaret Støle Karlsen og Ina-Maria Snedal Tufte, Sølvi Snedal Tufte

Her er flere smilende soroptimister: , Hilde Eskedal og Mona Sveistrup med agurkvareprøver fra Gutterøds gartneri! :-)

**Her sitter en flott
bukett:** Maria Brekke
Jakobsen og søstrende
Kristine Marie
Gutterød og Anette
Gutterød

Kristine Marie Gutterød leste sitt eget dikt, *Min verden*, for oss på sommeravslutningen.

Vi har fått lov til å gjengi det. Les det og legg det på minnet.

Min verden

Jeg lever i en verden
med over 6 milliarder mennesker,
forskjellene på rik og fattig er enorme her.
Jeg lever i en verden fylt av kontraster;
noen mennesker dør av sult
andre dør av overvekt.
Jeg lever i en verden med blodige og imponerende historier,
historier vi stadig repeterer.

Jeg bor på en planet
med alle råvarer tilgjengelige,
men mange barn
sovner med rumlende mage.
Det finnes rike land her,
land som hadde flaks og olje.
På denne planeten finnes det også
land med en sultende befolkning,
og mettede ledere.

Jeg lever i et samfunn
som ønsker åpenhet og fellesskap,
og et samfunn hvor politikere kjøper sex på Charterferie.
Jeg lever i et samfunn hvor
Muhammed blir spyttet på og truet med kniv.
I dette samfunnet ønsker vi å bry oss,
så lenge vi kan kalle problemene "voldedighet",
og sende en konvolutt med oljepenger.
Jeg lever i et samfunn som er
et av de rikeste
og beste
i verden.
Allikevel har vi tiggere i hovedstaden,
og barnemishandling.

Jeg er en del av en generasjon
som ønsker å forandre verden.
Problemet er at ingen ønsker å forandre seg selv.
Jeg er en del av en generasjon som bruker mer tid på å
blogge om samfunnsproblemer,
enn å løse dem.
Min generasjon mener at
lykke er synonymt med penger
selv om vi nekte for det.

Jeg er en del av glasurgenerasjonen:
hjelparbeid i Afrika er en trend,
så lenge vi kan vende tilbake til Norge etter noen måneder.

Jeg lever i en tid hvor mennesker jobber for å bli "perfekte",
koste hva det koster vil.
I min tid arrangeres det
skjønnhetskonkurranser for både hunder
og 5-åringer.
Jeg lever i en tid hvor ungdom blir fortalt at de er bra nok,
men alle modellbilder er retusjerte og redigerte.

Jeg lever i en virkelighet
hvor krig og dødsfall ruller over tv-skjermen hver dag.
I vår verden bruker noen barn all sin fritid på skytespill,
mens andre barn blir barnesoldater,
eller tiggere.

I vår virkelighet lukker vi øynene.
Vi hører, men vi ser ikke.
Vi bryr oss,
hvorfor handler vi ikke?

- Kristine Marie Gutterød

VERDENS YNGSTE SOROPTIMIST?

Sunderland, England, 4 juni 2012

TENÅRINGEN Jemma Tiltman har skrevet historie.

Den sekstenårige jenta er det yngste medlemmet noensinne i verdens største organisasjon for yrkeskvinner, Soroptimist International Great Britain & Ireland.

Jenta fra Whitburn kan være det yngste medlemmet i verden. Jemma holder familietradisjonen oppe i Sunderlandklubben. Både hennes bestemor og grandtante er medlemmer.

Jemma, som nå tar GCSE-eksamen ved Whitburn Church of England Academy, sa: «Det er litt skremmende å tenke på at jeg er yngst. Så langt har det vært storartet, og jeg gleder meg til å lære mer om soroptimismen. Det er en positiv opplevelse og alle tar seg av meg når jeg er der. Før trodde jeg dette bare var for voksne damer, men skjønner at det er en god idé for tenåringer å involvere seg her. Å gi noe tilbake til samfunnet og andre mennesker er viktig. Jeg har vokst opp med bestemor som har snakket om det enestående arbeidet Sunderland soroptimistklubb utfører for å støtte veldedighetsarbeidet i lokalsamfunnet, og gleder meg til aktivt å arbeide for å utgjøre en forskjell i livet for kvinner og jenter over hele verden.»

Jemma vil hjelpe klubbmedlemmene med å fremme og samle inn penger til arbeidet med menneskehandel, helsearbeid, vold mot kvinner, rent vann og

bedre sanitærforhold.

Hun sa: «Jeg har allerede kommet inn på St. Peters Campus i Sunderland og håper å studere medisin ved universitetet senere. Ved å være soroptimistmedlem kan jeg øke mine kunnskaper om hvordan folk lever, noe som vil hjelpe meg til å utvikle de sosiale ferdigheter jeg vil

seg om at kvinner skal inspireres til handling for å forandre andres liv, så det er storartet å se Jemmas engasjement for å hjelpe andre.»

Bildet viser Emma i midten (selvsagt!) og grandtante Joan til venstre og bestemor Chris til høyre.

trengte i legeyrket.»

Og hun er i gang med å spare penger for å kunne besøke Wear-Surma-klinikken i Banglades, som ble grunnlagt av Sunderland-soroptimisten Carole Elliott og som støttes av klubben.

Tania Le Marinel, nyvalgt president i SI Sunderland, som har flere enn 30 medlemmer, sa: «Vi er glade og overrasket over at Jemma ønsker å bli en av oss. Ungdommer i vår tid får så mye negativ presseomtale, men her er en ung jente som ønsker å gjøre noe. Vårt mål dreier

2012 er det 25 år siden Montreal-protokollen ble undertegnet.

En av tidenes mest vellykkede internasjonale avtaler handler om ozonlaget

Noen kommentarer fra facebook:

Du, Edle Utaaker, Siren Hammer Østvold og 2 andre liker dette.

Margaret Støle Karlsen Hos oss hadde ikke dette skjedd, vår nedre alder er 21 år. Kanskje lovene våre må endres?
12. juni kl. 14:34 · Liker

Anne Rita Meberg Absolutt en god tanke! Hvorfor ikke følge myndighetsalderen?
15. juni kl. 20:41 · Liker

Siri Bjercke 21 år er vel egentlig SI Constitution's alder, så vidt jeg vet, Margaret
16. juni kl. 10:14 · Liker

Siri Bjercke Fra Constitution: Sit.: "Be at least 21 years old".....be working.....or be recently retired.....or be embarking on a career in a profession or business....." Kanskje ikke så greit å tilfredsstille slike krav for de fleste når man er 18?
16. juni kl. 10:19 · Liker

DISTRIKTSMØTE I SANDEFJORD 2012

Distriktsmøtet samlet mange fra Vestfold-klubbene. Midt i bildet: Jane, Kari og Tove. Lill var fotograf.

Sandefjordklubben inviterte til distriktsmøte 24. september. Lill, Jane, Sølvi, Kari og Tove dro til Sandefjord for å delta fra Larvik soroptimistklubb som ble avholdt på Park Hotel.

Det ble et svært engasjerende og hyggelig møte. Vi ble møtt av president Kari Voll Hansen som ledet oss gjennom kvelden med en strukturert, men avslappet tone.

Hovedtaler for kvelden var den norske journalisten og ildsjelen Åsmund Brøvig.

Han har fulgt situasjonen i Moldova i en årrekke. Han er kjent for og er en helt for mange institusjonsbarn i Moldova, på grunn av sin humanitære innsats. Åsmund Brøvig reiste til Moldova i 2003 med sangeren Torstein Sødal for å

arrangere en konsert i Operahuset i Chisinau. Han var den første som inviterte utviklingshemmede i det post - sovjetiske samfunnet til å opptre på en offentlig scene. Siden returnerte han til Moldova for å arrangere konserter og turnéer til barnehjemmene for utviklingshemmede under prosjektnavnet "Another Smiling Face".

15. september 2005 arrangerte

Brøvig en forbønnsmesse utenfor katedralen i Chisinau. 5000 lys ble delt ut til de fremmøtte som viste solidaritet med Moldovas ofre for trafficking. Begivenheten gikk direkte på den moldovske statskanalen «Moldova 1» i 2 timer, mens NRK filmet og viste et redigert opptak på TV-aksjonens dag 23. oktober, som det året bl.a. var viet ofre for menneskehandel.

Han arrangerte det første norske

kulturarrangement i Moldova i 2006, med Ibsen som tema, og var med på etableringen av Norges første TV-kanal for og med utviklingshemmede, «Empo TV».

Brøvigs utsagn «Det er bare de som ikke kan gi som er fattige» ble kåret til Norges nest best sitat av Foreningen for

StatementBank-redaktør i 2007.

Fra 2006-2008 var også Brøvig

ansvarlig for musikkkonkurransen GBOB-Challenge (The Global Battle of the Bands) i Moldova og måtte gå flere runder med det britiske konsulatet for å skaffe visum til vinnerbandenes finale-deltakelse i London.

I 2009 etablerte Brøvig Moldovas

første offentlige musikkfestival for utviklings- og funksjonshemmede. Hans foredrag var utrolig og rørte oss alle. En flott ambassadør for nestekjærighet fra Norge – et menneske som fulgte sitt hjerte og gav av seg selv.

At han nå var nygift og fortalte og

viste bilder fra en av sine største øyeblikk ved siden av det som er beskrevet over – varmet også alle fremmøtte kvinner i høstkvalden i Sandefjord.

Vi fikk oppleve to flotte ungdommer

som klart vil nå videre. En ung pianist og ei flott ung jente som sang krystallklart og vakker for oss før vi fikk varm suppe og deilig brød.

Da maten var fortært kom Kristin Ruder på podiet og snakket godt og informativt om hva guvernørene jobbet med, og snakket godt om vår leder på internasjonalt plan.

Jorunn Moe snakket om at hun igjen var valgt som distriktskoordinator og hennes engasjement er stort.

Ellen Gade kjenner vi alle. Hun er en spesielt varm talskvinne for vårt arbeid, og holdt sine 5 minutter i 15 minutter. Hun fortalte om Afrika blant annet om

ramsløk på glass som gikk til inntekt for Moldova og vårt felles arbeid i det landet.

Våre barnestiler sluttet ofte" ...og vi var enige om at vi hadde hatt en fin tur.." Vi fem som var der var enige om det. Inspirasjon er et stikkord.

Tove Akre

hennes møte med soroptimister der. Kvelden ble avsluttet med dagens dikt som var Vestfoldsvals av Lillian Skow. På vei ut i kveldsmørket kunne vi kjøpe

Jane tok lodd og var heldig som vant vin! Kari i bakgrunnen

KLUBBMØTE I SEPTEMBER

Foredrag ved Elisabeth Evensen: Home-start-Family prosjektet.

Programmet kommer opprinnelig fra England. Det er et frivillighetsarbeid, men hun er ansatt i 50% stilling i Larvik kommune for å koordinere arbeidet. Målgruppen er familier, ofte enslige, unge mødre, med barn under skolealder. Det handler om å hjelpe et medmeneske i hjemmet sitt. En typisk familie er tvillingfamilier, flere-barn-familier, familier med kronisk syke barn, familier med våre nye landsmenn. Det er flest aleneforeldre.

Hjelpen består i å lære hvordan vi skal være som foreldre, gå turer sammen,

handle og lage mat og sette opp budsjetter. Kontakten med familiene skjer gjennom helsesøstre, barnevernet eller direkte kontakt.

I dag er det 10 damer i Larvik som deltar i dette frivillighetsarbeidet. Oppdraget er i småbarnsfamilier og innebærer kontakt med familiene 2-4 timer i uka i inntil 6 måneder. Behovet for flere frivillige er stort. Forutsetningen er at man har jobbet med barn eller/og har hatt barn selv. Koordinatoren følger opp de frivillige, skolerer dem og er med på å skape et godt nettverk med jevnlig møter.

Dersom noen skulle ha lyst til å være med som frivillig er det bare å ta kontakt med Elisabeth Evensen i Larvik kommune.

Sissel informerte om SIs arbeid med desember tier'n. Hun fortalte om hvilke prosjekter de siste presidentene har ønsket å støtte. Årets 10-desembertier fortsetter fjorårets: Birthing in the Pacific.

Dagens 5. minutt hadde Maria som fortalte om et samlivskurs hun og mannen hadde vært med på rett etter at de fikk Lily. Det var spennende å høre om. Kommunikasjon var et av nøkkelordene.

Styret og ekstensjonskomiteen ønsker større fokus både på rekrutteringsarbeidet og det å beholde medlemmer, og ønsker å utvide komiteen med noen av de unge. Både Ina-Maria og Maria har sagt seg villige til å være med i komiteens videre arbeid. Det betyr mye for klubben at våre yngste medlemmer kommer med i ekstensjonskomiteen! :-)

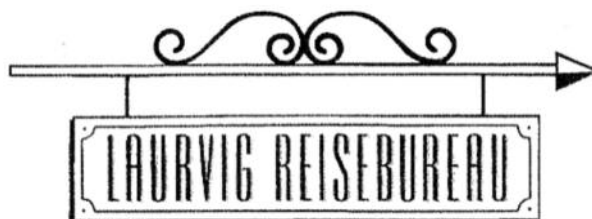
Nye ansikter i ekstensjonskomiteen:
Maria og Ina-Maria

Har bedriften din en gammel e-post server som begynner å bli ustabil og moden for utskifting? Eller kanskje en e-post løsning som ikke tilbyr automatisk synkronisering av kontakter, kalender og e-post mot din mobiltelefon? Bytt til Microsoft Office 365 allerede i dag! For kun 42,- per mnd får du en e-post server i "skyen". Med på kjøpet får du 25gb dataplass til både e-post, kontakter og kalenderoppføringer. Markedets beste spam og virusfilter følger med uten tillegg i prisen. Løsningen er tilpasset både Mac og PC

Vi tilbyr kunnskap som vil hjelpe deg med dine IT-problemer!
Elveveien 23 - LARVIK - 915 98 801
www.limitech.no

33 11 71 71 • Faks: 33 18 73 72
Nansetgata 11 • LARVIK

FRISØRSALONG

Lord & Lady

Verftsg. 4, Stavern | 33 19 98 05

tilbakeblikk

V/Gro Stalsberg,
rådgiver/samlingsansvarlig
Larvik Muséene

Denne gangen har jeg lyst til å ta dere med en tur til Ula i Tjølling. Mange av dere har helt sikkert vært på den flotte stranden der en vakker sommerdag, og noen har sikkert gått turen opp til utkikkspunktet der Ulabrandstatuen står på losenes utkikkspunkt.

Navnet Ula kommer av substantivet ur, ura og ligger på Torsøyhalvøya i tidligere Tjølling kommune. Vi vet med sikkerhet at det har bodd folk i Ula fra 1760-tallet, da kjenner vi enkelte navn derfra, men det er ikke usannsynlig at bosettingen er enda eldre. Ula lå under gården Tenvik og de første bosetterne vi kjenner til bodde på leid jord og drev fiske. Men det var først da Ula ble utgangspunkt for losene at det ble mer bosetting her. I 1803 bodde det 13 mennesker fast i Ula, senere har stedet vokst og i dag bor det ca 200 fastboende her. I sommerhalvåret mangedobles innbyggerne pga av alle fritidsboligene og campingturistene.

Med sine forholdsvis gode havne- forhold og meget gode utsyn over havet var Ula et godt utgangspunkt for losene til å kapre båter for losing og Ula ble etter hvert en av to losstasjoner i Tjølling. Losene ble administrert fra den offisielle loshavnen Kjerringvik der losolder-

mannen administrerte losingen. Yrket var tøft, losene dro ut om morgenen og lå og krysset ute i havgapet for å se etter skuter, og førstemann til skuta fikk oppdraget. Sener ble forholdene mer regulert, men yrket som los var et tøft og farlig yrke.

Og når vi snakker om Ula og loser så kommer vi ikke utenom losen Ulabrand som var og er en legende. Anders Jacob Johansen ble født i 1815 på Eftang og slo seg ned i Ula i 1840 og bare 23 år gammel fikk han sin egen losskøyte. Hans vågemot og dyktighet som los gikk det snart ord om, men som med så mange andre loser seilte Ulabrand seg bort i uvær. Den 29. november 1881 dro han ut tidlig om morgenen sammen med sønnen Lars og en losgutt. Hva som skjedde vet man ikke sikkert, kun noen få vrakrester etter båten ble funnet. Men han ble ikke glemt, det er både laget viser og skrevet bok om hans bragder som los.

I dag kan vi se Ulabrand speide utover havet på toppen av losenes utkikkspunkt. Statuen av ham ble reist i 1932 av Tjølling Sangforening, og statuen er utformet av Hans Holmen, lokal kunstner fra Hedrum bl.a. kjent for flere krigsminnesmerker her i distriktet.

Jeg vil anbefale en tur til Ula en klar dag, ta turen opp på fjellet, stien er merket. På veien opp passerer du Ulabrands hus, som er i privat eie, og oppe på toppen venter en fantastisk utsikt. Eller gå på den smale veien på motsatt side av bukta og sitt ned på den fine sandstranden som har gjort Ula kjent som en sommerperle. Du kan også følge noen av småveiene på østsiden innimellom bebyggelsen mot Herfell eller fortsette forbi stranden og Refsholt-tjønnå og over mot Eftangveien.

God tur!

minneord

Så måtte hun forlate oss.

Kirsti Andreassen Renaud som var så glad i livet, sovnet inn natt til fredag 7. september.

En markant personlighet

i Larvik soroptimistklubb er borte for bestandig. Det er så uvirkelig. Hun var så veldig til stede overalt hvor hun var, så også i klubben vår. Som medlem i nær 30 år var hun en viktig støttespiller i klubbens arbeid for å fremme kvinners rettigheter innen utdanning, helse og miljø med fokus på likeverd for alle mennesker. Hun var et raust og hjertevart menneske med genuin interesse for samarbeid, samhørighet og vennskap. Hun ga bort bamseklemmer hver gang du traff henne, smilet var ekte og hun var full av liv og overskudd for andre.

Kirsti var europeeren, en kosmopolitt.

Hun var frankofil og mange i Larvik har gått på hennes franskkurs gjennom årene. Mange er de som husker den lille franske restauranten Chez Nous ved Stavernsveien. Der hun tryllet frem gode matopplevelser, varm og lun stemning og

holdt interessante kunstutstillinger. Hun kjente personlig flere av kunstnerne som hun presenterte og hadde selv blikk for form og farge. Kunst og kultur betydde mye for Kirsti. Og med store gester og innlevelse formidlet hun gjerne sin egen opplevelse av et kunstverk. Hun bodde flere år i Nederland og lærte seg språket. Hun startet tidlig i reiselivet og utallige er de som hun har sendt ut i verden til gode opplevelser og trygge turer. Hun hadde omsorg for "sjåførene mine", som hun sa, og den serviceinnstillingen hun hadde, brakte henne og arbeidsgiveren mange fornøyde reisende. Hun inspirerte de som var rundt henne og hennes arbeidsglede og iver over å se resultater, ga også andre lyst til å gripe fatt.

Kirsti var aldri redd for å si i fra om hun

var uenig i det som ble sagt eller foregikk. Kirsti var en sterk personlighet med meningers mot. Kirsti førte klar tale. Men hun evnet også å lytte til andre. Og gjorde du en god jobb og hun var fornøyd, var hun rask på telefonen, e-post eller SMS for å skryte av deg. Hun var ikke gjerrig med rosende ord. Hun lot deg ta del i gode sam-

taler, engasjerte diskusjoner, varme og omtenksomhet.

Hun var glad i menneskene hun møtte.

Mest av alt var hun glad i Katja og barnebarnet Emma. Hun var stolt av Katja, var glad for at hun er målbevisst og har fått det så godt.

Gjennom sine mange år som soroptimist

var hun genuint opptatt av organisasjonen og oppfordret til samarbeid, videreutvikling og kvalitet. Vi i Larvik soroptimistklubb vil ta vare på hennes verdier og bringe dem videre. På den måten vil hun alltid være en del av soroptimistene i Larvik.

Larvik soroptimistklubb
Margaret Støle Karlsen

Oktobermøte med fokus på miljø og rettferdig handel

Kveldens foredrag holdt Guro Furustad som har startet butikken "Bevisst", midt i Sigurdsgate i Larvik. Det startet som en nisjebutikk, hun er den første i Larvik ; nå er det sju slike butikker omkring i landet.

Bevissthet om:

- Fairtrade – rettferdig handel.

Tyskland er størst og best på Fairtrade fordi de har mange innbyggere. Butikkens varer har Fairtrade-stempel eller kommer fra leverandører og selskaper som Guro kan gå god for. Eksempler er varer fra Peru og Bolivia. I produktene er det alpaka- og lamaull og de er laget i tråd med de gamle spinne/vevemetodene. Alpaka er verdens varmeste, tynneste og sterkeste ull, men det koster litt mer. Varer produsert etter normer for rettferdig handel, er litt dyrere, men klærne i butikken er varig mote, snittet er feminint slik at plaggene kan brukes i mange år. Et ferdig plagg går gjennom mange ledd fra bomullsplukking, farging, veving osv. til transport til butikken. Alle ledd skal ha sitt, derfor kan prisene bli høyere enn klær i billigkjedene. Guro har tatt utdanning på

Raulandsakademiet og bl.a. vært i Nicaragua. Hun ble da kjent med forholdene på fabrikker som produserte produkter for større firmaer. Barnearbeid og produksjon med giftige stoffer forekommer relativt ofte. Hun viste til at det er viktig for oss forbrukere å tenke på hvor klærne kommer fra og hvem som har produsert dem. For hver som sier fra eller slutter å handle i de store kjedebutikkene, vil det hjelpe på sikt. Guro er sikker på at holdninger vil snu.

- Miljøengasjementet er viktig. Flere merker bruker ikke farger i sine klesplagg det hele tatt, her er det naturlige farger i ulla. Farger fra naturen blir brukt i andre plagg. Noen indiske plagg blir printet for hånd, man tar vare på veveteknikker (menn vever i India, tradisjonen går fra far til sønn), strikkeplagg som lange sokker (jenter og damer lærer opp til sokkestrikking), silkekjeder og smykker fra Filippinene, barnetøy av alpaka som ikke klør, bambus (deilige sparkebukser).

Etter 3 år, føler Guro at folk i Larvik er blitt mer bevisst. Folk er interessert og vil gjerne ha foredrag, noe det har blitt

mange av.

Torunn takket for et kjempengasjerende foredrag og overrakte vår soroptimistvin og bærenett.

Soroptimistnytt nasjonalt og internasjonalt v/Sissel.

Sissel snakket om at vi er en internasjonal organisasjon, NGO (Non-governmental Organization, en ikke-statlig organisasjon), og vi spiller en stor rolle i verdenssammenheng, ref. arbeid mot klasebomben. Antiminearbeidet gjorde at soroptimistene ble invitert med til utdeling av Nobels fredsprisutdeling. Gå inn på websidene www.soroptimistnorway.no Ved å vite mer om organisasjonen, blir vi mer engasjert. I FN sitter soroptimister i underutvalg som uttaler seg, dette betyr mye. Det store internasjonale arbeidet, er viktig.

Desembertieren i år, går som i fjor til "Birthing in the Pasific"

Stemmeretten 1913-2013

"Stemmeberettigede ved Storthingsvalg ere de norske Borgere, Mænd og Kvinder, som senest i det Aar, Valgthinget holdes, have fyldt 18 Aar." Slik lyder Grunnlovens § 50 i dag. Denne bestemmelsen gir stemmerett til omtrent 75% av befolkningen.

Det er vanlig å si at det ble innført allmenn stemmerett i Norge i 1913. Men kampen om stemmeretten var ikke over i 1913, og det har skjedd betydelige utvidelser av velgermassen siden den gang. Diskusjonen om hvem som skal ha rett til å stemme er ikke avsluttet, hundre år etter at kvinnes kamp ble vunnet. Hva bør aldersgrensen for stemmerett være? Hvor lenge bør man ha bodd i Norge for å få lov til å stemme her? Dette er spørsmål som ikke er avklart en gang for alle.

De største utvidelsene av stemmeretten etter 1913 har kommet etter endring av stemmerettsalder. Allerede mens full stemmerett for kvinner ble diskutert, ble det lagt frem forslag for stortinget om å senke stemmerettsalderen fra 25 til 21 år. I 1920 ble stemmerettsalderen satt til 23 år, først i 1946 til 21 år. I 1967 ble stemmerettsalderen satt ned fra 21 til 20 år, og i 1978 ble den satt ned til å inkludere alle statsborgere som hadde fylt 18 år innen utgangen av valgåret. For å kunne stemme ved stortingsvalg har det alltid vært et krav om statsborgerskap, og det er reglene for å

oppnå norsk statsborgerskap som dermed har vært styrende for om innvandrere har kunnet ta del i stortingsvalg. Når det gjelder kommunestyre- og fylkestingsvalg, har innvandrere som har bodd i Norge i tre år, hatt stemmerett siden 1983. Statsborgere fra andre nordiske land har stemmerett i kommunvalgene dersom de er folkeregisterførte som bosatte i Norge senest 30. juni i valgåret. Det har vært diskusjon rundt stemmeretten ved lokalvalg for innvandrere uten norsk statsborgerskap.

Andre stemmerettsutvidelser etter 1913 knyttet seg til fattige og umyndiggjorte. I 1919 opphevet Stortinget bestemmelsen om at folk på fattigunderstøttelse mistet stemmeretten. Man kan derfor si at det først i 1919 ble allmenn stemmerett, i den forstand at alle norske borgere over 25 år hadde denne rettigheten. I 1954 ble paragrafen som fratok folk stemmerett ved "umyndiggjørelse" og ved "offentlig tiltale for strafbare handlinger" opphevet. Også i dag er det mulig å bli fratatt stemmeretten. Grunnlovens § 53 fastslår at stemmerett tapes "ved Domfældelse for strafbare Handlinger overensstemmende med, hvad derom i Lov bestemmes" eller "ved at gaa i fremmed Magts Tjeneste uden Regjeringens Samtykke." I praksis gjelder tap av stemmeretten i dag bare ved landsforræderi eller forsøk på statskupp. Det betyr at dømte kriminelle har stemmerett i Norge.

Fremdeles pågår diskusjonen rundt stemmerett. I 2009 ble utvalgte kommuner invitert til å delta i et prøveprosjekt for stemmerett for 16 åringer ved kommunevalg.

FAKTA

Camilla Collett

1813-1895

Camilla Collett ønsket å frigjøre kvinners følelser. For å få dette til, tok hun en plass i den offentlige debatten, noe som var ansett som svært upassende for en kvinne på den tiden.

Fredrikke Marie Qvam

1843-1938

«Alle tråder løper sammen hos fru Qvam», ble det sagt om Fredrikke Marie Qvam. Hun satt i sentrale verv i alle de største kvinneforeningene, og hadde utstrakt kontakt med ledende politikere.

Gina Krog

1847-1916

Gina Krog var høvdingen i norsk kvinnerørsl. Der andre kvinnesaks-kvinner godtok kompromiss for å komme eit stykke på veg, firte Gina Krog aldri ein tomme på kravet om full økonomisk og politisk jamnstelling med menn.

Fernanda Nissen

1862-1920

Fernanda Nissen var middelklassekvinnen som etter hvert ble sosialist og engasjerte seg i arbeiderkvinnenes sak.

BARNE, LIKESTILLING OG
INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

MOLDOVA 4.-8. OKTOBER 2012

Lill rapporterer fra Moldova

Hvem er det som er så heldig å bli møtt på flyplassen av en kjekk ung mann? Jo, det er en soroptimist som kommer fra langtvekkistan og skal på besøk til andre soroptimister i langt-bortistan. Siden jeg dessverre ankom litt senere enn de andre, så var det en bror som stilte opp og hentet. Man føler seg unektelig velkommen da.

Fredag var vi i Nisporeni, en by på ca 20.000 mennesker, vest for Chisinau. Klubben skulle undertegne søknad om å få bli en soroptimistklubb. I den anledning var SI/Es ekstensjonsmedlem fra Israel, Daniela Stern, tilstede. Hun ledet den formelle delen med myndig autoritet.

En langhelg i Moldova er spekket med inntrykk takket være Moldovakomiteén (Liv Handeland, Britt FUSDahl og Galina Guran). Det betyr bl.a. orientering om den politiske situasjonen i Moldova av kjent menneskerettighetsaktivist, besøk i et kloster, besøk i den lille landsbyen Frumusica hvor Tønsbergklubben og Chisinauklubben har kommet med store bidrag, feiring av Edinetklubbens 5-års-

Daniela Stern, Israel og Gertraud Pichler (nylig avgått som unionspresident i Østerrike). Hun har også vært SIEs miljøkoordinator

Noen av klubbens medlemmer i den kommende klubben i Nisporeni

jubileum – og besøk i en barnehage i Edinet hvor LifeStrawFamily hang på veggen i alle 10 avdelinger. Det var stort!

Til høyre ser dere et bilde av Ioana Ciumac fra Edinetklubben som oversatte de opplysningene Svetlana Nicosina, leder av barnehagen Foisor, gav. LSF hang i et lite rom innenfor avdelingens lekerom.

Status for LifeStrawFamily i Moldova

Noen ganger har man lett for å tro at alle vet det en selv har i hodet, men slik er det selvfølgelig ikke. Det kan være på sin plass med en kort oppsummering.

I november sendte vi bestilling på 500

LSF. Vi hadde en del vanskeligheter med å få varene gjennom tollene, men det ordnet seg til sist i begynnelsen av januar 2012. Pga tollvanskelighetene pådro transportbyrået seg en ekstra omkostning på \$2000. Leverandøren Vestergaard Frandsen påtok seg generøst å dekke denne ekstrautgiften.

LSF ble distribuert til de 4 klubbene

Chisinau, Edinet, Causeni og Cahul. Medlemmene i de respektive klubbene tok seg av videre fordeling og opplæring av enkeltpersoner og barnehager.

Vi har fått tilbakemeldinger som

tyder på at LSF stort sett er svært godt mottatt. I PFR-rapporten som ble sendt inn anslo jeg at 2500 personer ville nyte godt av tiltaket. I etterkant ser jeg at det var et svært forsiktig anslag. Vi har fått tilbakemeldinger om mange barnehager som bruker LSF, slik at det korrekte antall brukere nok er ca 4200 personer.

Lill Bjørvik, unionens vannambassadør

Ioana Ciumac og **Svetlana Nicosina** i Edinet.

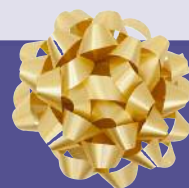

Britt Feen fra Sandefjord får seg en svingom, det var bryllup i nærheten

Kvinner skaper fred – menn undertegner avtalene

Kvinner har i uminnelige tider hatt en viktig rolle som fredsbyggere. Dette gjelder både i forhold til egen familie og i lokalsamfunnet. Kvinnene har gjennom generasjoner vist at de bygger broer mellom folk i stedet for vegger som adskiller. Med disse ordene innledet den daværende generalsekretæren i FN Kofi Annan det historiske møtet i Sikkerhetsrådet som vedtok resolusjon 1325 om kvinner fred og sikkerhet, 24. oktober 2000.

LES MER PÅ WWW.FOKUSKVINNER.NO

GJESTE SKRIBENTEN

Ann Garvie

DEN NESTE PRESIDENTEN FOR
SOROPTIMIST INTERNATIONAL

Vi har dessverre ikke fått noe nytt bilde av Ann Garvie, men her er et vi selv har tatt i London i 2004 da 10 soroptimister fra Larvik besøkte House of Lords.

Til venstre Camilla, Duchess of Cornwall og Ann Garvie, den gang føderasjonspresident i SIGBI den britiske føderasjon

Margaret er kjempeflink til å skaffe soroptimister med de store internasjonale vervene som gjesteskribenter til vårt Sorord. Hun holder et øye med hvem som er hvem, og er ikke redd for å sende epost med forespørsel. Denne gang har den kommende internasjonale presidenten tatt utfordringen og sendt oss følgende brev:

Kjære Larvik-soroptimister!

Jeg er glad for forespørselen om å skrive til dere. Jeg heter Ann Garvie og bor utenfor Glasgow i Skottland. Jeg er den kommende internasjonale presidenten for soroptimistene (fra høsten 2013). Jeg ble stolt og beæret da president Maureen i den britiske føderasjonen ringte og fortalte at jeg var blitt valgt av min egen føderasjon og godkjent av Soroptimist International til dette vervet. Jeg er privilegert som får anledning til å lede en internasjonal organisasjon, og jeg vil verne om og nyte ansvaret som følger med.

Jeg har som visjon og mål å oppnå global gjenkjennelse av organisasjonen, slik at ingen i fremtiden vil spørre: «hva er en soroptimist?». For å oppnå dette, må vi alle være mer «høyrøstet», kunnngjøre sterkere, alt det gode vi oppnår lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Hver og en av oss må reklamere for det vi oppnår.

Jeg var til stede ved FNs kommisjon om kvinners status i New York i fjor, og jeg ønsker å hedre våre frivillige representanter ved alle FN-kontorene. Det var veldig spennende å besøke Istanbul, der jeg møtte SIE-representanter til konvensjonen i 2015 – strålende kvinner som fremmet Soroptimist International. Programmet under konvensjonen vil bli spennende, så jeg råder dere til å overveie å delta.

Jeg satte stor pris på invitasjonen fra SIE-president Kathy til å delta på guvernørmøtet i Budapest i sommer. Møtet var dirrende og fascinerende med robust debatt og feiring av den europeiske føderasjons mangfold av resultater som dere rettmessig kan være stolte av. Guvernørene var svært aktive og de belyste verdien av alle medlemmene, hvert medlems individuelle verdi og engasjement. Det var strålende å møte så mange medlemmer av den europeiske føderasjonen. Jeg reiste med tog fra Skottland til Budapest, en fantastisk reise gjennom syv land, selv om det tok noen dager.

Jeg gleder meg til å lede organisasjonen i full åpenhet, i samarbeid med medlemsmassen for å vise for verden våre gode egenskaper og etiske verdier. Ser fram til å møte dere alle.

I vennskap med varme hilsener

Ann

Oversatt av
Sissel Hobæk

Fra venstre bak: Arild Stokkan-Grande (AP), Håkon Haugli (AP), Anette Trettebergstuen (AP), Bent Høie (H), Trine Skei Grande (V). Foran: Anna Ljunggren (AP), Mette Hanekamhaug (FRP), Siv Jensen (FRP), Akhtar Chaudhry (SV), Karin Andersen (SV), Karin S. Woldseth (FRP). Foto: Bente Bjercke

25. OKTOBER:

Parlamentarikere fra Norge er de første parlamentarikere til å delta i vår Orange Day! FOKUS Forum for kvinner og utvikling organiserte nettopp dette og fikk med seg representanter fra våre politikere til å markere dagen!

Ha på deg noe oransje hver

25. i måneden og vis verden at arbeidet mot vold mot kvinner og jenter må være en prioritert oppgave!

ONE WOMAN, ONE BODY, ONE SONG, ONE LOVE

Les mer på <http://www.millionwomenrise.com/>

Husk å kjøpe **LILLA SLØYFER** fra unionen og støtt arbeidet mot handel av kvinner!
KONTONR.:
2801 18 11835

"For many, we women are 'half the sky'. But we also want to be half the earth with equal rights and opportunities free from all forms of discrimination and violence."

**— President Dilma Rousseff, Brazil,
at the United Nations General Assembly 2012**

"Fattigdom har en kvinnes ansikt"

5. og 16. oktober er to viktige FN-dager. 15. oktober markeres internasjonal dag for kvinner i rurale områder og 16. oktober er verdens matvaredag.

Dette er i tråd med Europaføderasjonens tema 2011-2013, Soroptimists go for Water and Food.

Dette var også årets tema som FNs kvinnekommisjon la vekt på i forbindelse med kvinnedagen tidligere i år, "styrking av kvinner på landsbygda og deres rolle i fattigdom og sult, utrydding, utvikling og aktuelle utfordringer". Soroptimister synliggjør sine handlinger på dette området og initierer og gjennomfører en rekke prosjekter som styrker kvinner på landsbygda.

I de senere årene har kvinner spilt en avgjørende rolle for økonomien på landsbygda og dette er blitt mer og mer verdsatt og anerkjent. Kvinners avling gir

mat til familien og genererer inntekter som opprettholder den lokale økonomien. Ved siden av omsorgsfunksjoner for barna, eldre slektninger og syke, er kvinner også involvert i planteproduksjon og husdyrhold og de skaffer mat og vann til sine familier. For at dette arbeidet skulle bli anerkjent og få oppmerksomhet, lanserte FN i 2008 den internasjonale dagen for kvinner på landsbygda.

Ekstrem fattigdom opprettholder en syklus av vold og diskriminering mot kvinner og jenter, og kjønnsbasert ulikhet og vold fortsetter å holde millioner av kvinner og jenter i fattigdom og sosial ekskludering. Over hele verden går 925 millioner mennesker sultne hver dag, mange av dem kvinner. I mange deler av verden, tilsier tradisjonen at kvinner spiser sist, etter at alle de mannlige medlemmene og barn har blitt matet.

Kvinner er sterke bidragsytere til økonomien, og utgjør en stor andel av jordarbeidsstyrken i det globale jordbruket. De kan gjøre mye mer, gitt like ressurser. F.eks. anslår FAO om kvinnelige bønder får samme tilgang som menn til landbruksressurser, kan dette øke produksjonen på kvinners gårder i utviklingsland med 20-30 prosent, og potensielt redusere antall sultende mennesker i verden med 100-150 millioner mennesker.

FNs generalsekretær Ban Ki-moon sa i fjor: "Til tross for det tunge ansvar som ligger på landsbygdas kvinner, mangler de lik tilgang til muligheter og ressurser. Dette vanskeliggjør deres utvikling og holder alle mennesker tilbake. Investering i kvinner på landsbygda vil løfte folk ut av fattigdom og barna deres vil få bedre tilgang til helsetjenester, utdanning og ernæring."

min hobby

Livet med valp i huset!

INA-MARIA SNEDAL TUFTE

Romjulen 2012 begynte min ferd sammen med Nikita, da jeg kom i kontakt med oppdretter av Kooikerhundje i Sverige. Kooikerhundje er en Nederlandsk andehund.

I januar var jeg nede hos oppdretteren for godkjenning slik at jeg kunne bli en kooikereier. Selv om jeg er oppvokst med hund og har Tiara fra før sammen med min samboer Johnny René så var jeg like nervøs som om jeg skulle opp i muntlig hundeeksamen, men jeg bestod og ble godkjent. Den 19. februar kom dagen da det skulle fødes 7 kooikervalper hvor en av tispene skulle til Larvik og bo hos oss. Det var en laaaaang ventetid frem til 15. april da vi endelig kunne dra til Halmstad i Sverige å hente denne lille kooikertispen som vi kun hadde fått sett på bilde. Og beskrivelsen "lille" passet bra for det lille nurket vi fikk med oss hjem. Hun veide 2,2 kg og 20 cm høy.

Hjemme var alt gjort klart, Tiara var lånt bort for helga. Bur, leker, seng og alt tenkelig en liten valp trenger, var handlet inn. Vi hadde tatt med et rosa halsband og koppel som hun skulle få og ha på seg på veien hjem. Halsbandet var alt for stort og kunne fint passet rundt magen hennes, vi hadde bommet litt på hvor stor en 8 uker kooikervalp var. Vi

brukte et par dager på å finne et passende navn for det lille nurket vi akkurat hadde hentet. Nikita ble navnet vi bestemte oss for og det viste seg å stemme for den lille tøffe snuppa.

Etter å ha hatt 2 ukers "matmor"- permisjon var det på tide å komme ut av valpetåka og vende tilbake til hverdagen og dressuren. Nikita har siden da vært med meg på jobb og er nå blitt byggets

Nikita, 8 uker

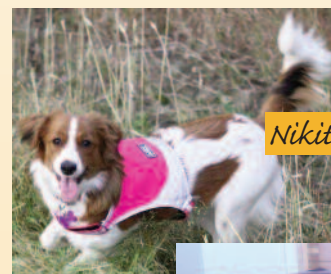
lille maskot. Hun vokter resepsjonen for farlige DHL bud, hun trur i vertfall selv at de bør voktes. Mot tradisjonen tro er Nikita og postmannen blitt gode venner, de har en fast date kl 10.15. Nikitas første møte med vår nye daglige leder for Skandinavia var å tisse på skjorten hans.

Nikita er med oss på det meste som skjer og elsker å være ute i

skogen og gå tur. Men passer det seg ikke for små snupper å være med, har ikke "Gulle Gullet" til bestemor noe imot å tilbringe litt kvalitetstid med "Bestemor" og "Bestefar". Det tok ikke lange tiden før Nikita fant ut hvor Dental Sticks og kjeksene ble oppbevart, nemlig på vaskerommet som populært blir kalt Kiosken. Hos Bestemor er det også store muligheter for å hilse på kusinene Chabli og Vesla. Når firerbanden (Tiara, Nikita, Chabli og Vesla) er samlet sammen er det sjeldent ro i heimen, da lekes det i høygir.

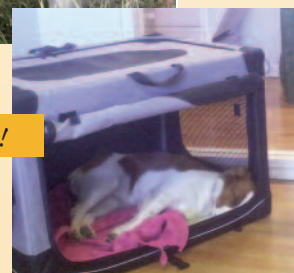
Høsten kom og båndtvang forvant.

Og vi kunne endelig gå på "Roret" (jordet) å løpe og trene. Å kunne løpe og leke på Roret er en av Nikitas favorittaktiviteter. Senere på høsten sto dressurkurs for tur. Sitt, ligg, bli og gå pent i bånd skulle nå trenes på. Nikita syntes ikke det var spesielt gøy å trene på sitt eller ligg de dagene det regnet, da fristet bilen og det tørre buret mest. Ellers liker Nikita våre tirsdags- og torsdagsturer til Larvik og Omegn hundeklubb for trening, og flere turer dit blir det nok. I november er jeg og Nikita meldt på Brukshundsportkurs hvor vi skal lære søk/spor i skogen, rapport og rundering. Så det blir spennende å se hvor ferden vår går videre.

Nikita, 8 uker

På jobb!

VESTFOLD BRANNTTEKNIKK AS

AUTORISERT SERVICE- OG BRANNVERNFORHANDLER

Ryesgt. 28 3263 Larvik

VERDENS FØRSTE JENTEDAG • October 11 is Day of the Girl!

There is one universal truth, applicable to all countries, cultures and communities: violence against women is never acceptable, never excusable, never tolerable.

**FNs generalsekretær
Ban Ki-moon**

Hvert år blir rundt 10 millioner jenter over hele verden gift før de fyller 18 år. I de mest gravereende tilfellene blir små jenter helt ned i åtteårsalderen giftet bort til menn som er tre eller fire ganger så gamle som dem.

Barneekteskap er et grovt brudd på barns rettigheter. Jenter som blir tvunget til ekteskap står overfor et liv med umenneskelig og nedverdiggende behandling, seksuelt misbruk, og tvangsarbeid.

Tidlige ekteskap påvirker jenters rett til utdanning, deres rett til helse, deres rett til å si sin mening og bli hørt. Jenter som gifter seg i ung alder slutter ofte på skolen, noe som har stor påvirkning på deres evner til å tilegne seg ny kunnskap, ta informerte beslutninger, og til å skaffe seg inntekter.

Barnebruder har større sjanse for å bli gravid i ung alder, og som et resultat av dette, økt risiko for dødsfall og komplikasjoner i forbindelse med fødsel og graviditet på grunn av sin unge alder og spede fysikk.

En rekke internasjonale menneskerettighetskonvensjoner befester at ekteskap skal inngås av egen fri vilje og med eget samtykke. FNs kvinnekonvensjon fastslår at «Å forlove eller gifte bort barn skal være uten enhver rettsvirkning. Alle nødvendige skritt, deriblant lovgivning, skal tas for å fastsette en minstealder for ekteskap og for å gjennomføre plikt til offentlig registrering av ekteskap». FNs barnekonvensjon pålegger stater å sette i verk alle nødvendige tiltak, nasjonalt og internasjonalt, for å beskytte barn mot alle former for seksuell utnyttning og misbruk.

På verdens første jentedag oppfordrer FOKUS, sammen med en rekke andre internasjonale og nasjonale organisasjoner, alle verden stater og regjeringer til

å heve aldersgrensen for ekteskap til 18 år for jenter og gutter, uten unntak, og til å vedta hastetiltak for å forhindre at barn blir giftet bort. På lik linje med alle former for slaveri, må også tvangsekteskap kriminaliseres. Dette kan ikke rettferdiggjøres på bakgrunn av tradisjonelle, religiøse, kulturelle eller økonomiske grunner.

Kriminalisering alene vil ikke være nok for å få slutt på barneekteskap. Dette må gå hand i hand med offentlige holdningskampanjer som øker bevisstheten om skaden som tidlige-, og tvangsekteskap påfører jenter, samt sørge for at jenter kan få den hjelp og støtte de har behov for hvis de bryter ut av ekteskapet. I tillegg må det jobbes for at alle fødsler blir offentlig registrert, slik at man kan forsikre seg om at jenter ikke blir giftet bort.

La oss bruke den internasjonale jentedagen til å minne stater på deres ansvar og forpliktelser til å beskytte jenter, og at alle skadelige tradisjonelle praksiser inkludert barne-, og tvangsekteskap må elimineres i henhold til internasjonal rett og moral.

Vi kan ikke godta at selv én jente skal oppleve å bli tvunget til ekteskap. Ingen jenter skal behøve oppleve tvangsarbeid eller seksuelt slaveri. Ingen jenter bør lide på grunn av brudd på deres menneskerettigheter. Alle jenter har rett til et liv i frihet fra diskriminering og fysisk-, psykisk-, og seksuell vold.

www.fokuskvinner.no

Ønsker du veiledning om frisyre og image, hårpleie eller fargedesign – vår spisskompetanse i alle fagets disipliner står til din disposisjon.

JAZZ
FRISØR

BYENS INNOVATIVE FRISØR • TORGET • LARVIK • TLF. 33182025
Mandag-fredag 09.00-18.00 • Lørdag 09-15.00

Unionens satsning på rekruttering av yngre yrkesaktive kvinner

Mentorprogrammet er i gang!

Mentorprogrammet - i regi av Norgesunionen og som er et pilotprosjekt i Distrikt Øst 1 – ble utarbeidet i sin endelige versjon i slutten av april. Budsjettet ble en del mer begrenset enn vi først hadde håpet på – men med bidrag fra Unionen og et tilskudd fra Oslo kommune var vi i gang. Med hjelp fra entusiastiske og kompetente samarbeidspartnere ble dette økonomisk mulig og samtidig et opplegg av god kvalitet.

Søknadsfristen for adepter var 1.august. Vi fikk en del flere søknader enn de 12 vi hadde søkt etter. Etter avklaring av forventninger fra begge sider gjennom våre samtaler med kandidatene er vi nå 11 adepter. Vi har også 11 mentorer fra hhv. Oslo II, Oslo-Nordstrand, Romerike – Lillestrøm og Moss soroptimistklubber.

Våre samarbeidspartnere er Bitten Kallerud som gjennom mange år har drevet med coaching/mentoring på profesjonell basis og Ellen Linde som nå arbeider med mentorprogrammet i Difi (Direktoratet for forvaltning og IKT). I løpet av september kjørte vi to samlinger for mentorene som en opplæring til programmet og for å skape en gruppefølelse mellom mentorene. Bitten har konsentrert seg om å formidle hva mentorrollen innebærer og hvordan et mentorpar utarbeider en målsetting og bruker samtaleteknikk for å jobbe mot adeptens mål. Mentorene spurte flittig og utvekslet tanker og spørsmål. Ellen fokuserte på kulturell forståelse. Ellen har flere års erfaring fra Fredskorpset og derigjennom hvordan personer utenfra opplever norsk kultur og arbeidsliv. Her fikk vi flere nyttige tips om hvordan vi

skulle møte våre adepter som jo nettopp kommer fra en annen kulturbakgrunn.

Vi avsluttet samlingene med å koble adept og mentor i par. Bosted og reiseavstand har vært et viktig punkt her. Ellers baserte vi koblingen på våre møter med adepter og mentorer.

16.oktober gikk det egentlige startskuddet med første fellessamling på Bølgen og Moi i Nydalen. Alle adepter og mentorer var invitert. Poenget var å bli bedre kjent og senke skuldrene. Ellen bisto oss med dette. Ellers informerte vi ytterligere om programmet, deltakerne fikk anledning til sitte ned å bli kjent og avslutningsvis satt de enkelte mentorparene ned sammen og snakket om forventninger til programmet og avtalte den første samtalen.

Hver adept skal i det videre ha månedlige samtaler med sin mentor frem til mai/juni 2013. I tillegg skal vi arrangere flere samlinger, noen bare for mentorer, andre for kun adepter og en fellessamling til. Samlingene er fordelt på de deltakende klubber som stiller med lokale og praktisk bistand.

På vegne av prosjektgruppen

Kirsti Guttormsen
2.visepresident unionsstyret

I strategiplanen for 2011-2015 er rekruttering, og da særlig av yngre kvinner, ett av fire prioriterte mål.

Hva gjør vi?

Ekstensjonskomitéen og Distriktskontaktene har en sentral oppgave, særlig gjennom kontakten med klubbene.

Fra Unionens side har vi nå gjort en rekke fremstøt. Særlig verdt å nevne er:

- *Arbeidsgruppe av yngre soroptimister som skal arbeide frem/komme med idéer og forslag til konkrete tiltak til hvordan soroptimistorganisasjonen i større grad kan være attraktiv for yngre yrkesaktive kvinner. Fokus er både på rekruttering og også på hvordan beholde medlemmene. Det skal foreslås tiltak både på unionsnivå og på klubb-nivå. Arbeidsgruppen er sammensatt av fem yngre soroptimister fra ulike kanter av landet og med kortere og lengre fartstid som soroptimister: Cecilie Engebretsen, Sandnes, Janine Schaller-Bøyum, Bærum, Anu Kubar, Drammen, Nina Øverland Storvik, Svolvær og Dora Poni Loro, Bergen.*

Gruppearbeid soroptimister fra Romerike- Lillestrøm, Oslo II og Moss.

Gruppen skal levere rapport 1.1.2013 som behandles på utvidet unionssstyremøte i Stavanger i januar 2013. Arbeidsgruppen er videre invitert til R&L møtet i Harstad for å presentere sitt arbeid. Gruppen hadde arbeidsmøte på Gardermoen i september, og de har nå sendt ut en spørreundersøkelse per epost til alle yngre medlemmer (under 45 år) over hele landet. Det blir spennende å se hvilke forslag de vil legge frem!

- Klubbene kan søke om økonomisk støtte fra unionen til regionale yngre-treff. Unionen oppfordrer til slike treffpunkt .

Klubbene kan nominere medlem(mer) "Ung Observatør" til R&L i Harstad, og være med i trekningen om å få dekket reise og opphold for én observatør. Kriteriet denne gang vil være klubbens grep for å få fart i rekrutteringsarbeidet. Invitasjon til nominering kommer på nyåret.

Avslutningsvis minner vi om R&L møtet i Harstad og SI/E kongressen i Berlin i 2013 – begge flotte muligheter til å treffe andre i det store soroptimistnettverket. Bruk dette aktivt overfor både "gamle" og "nye" medlemmer!

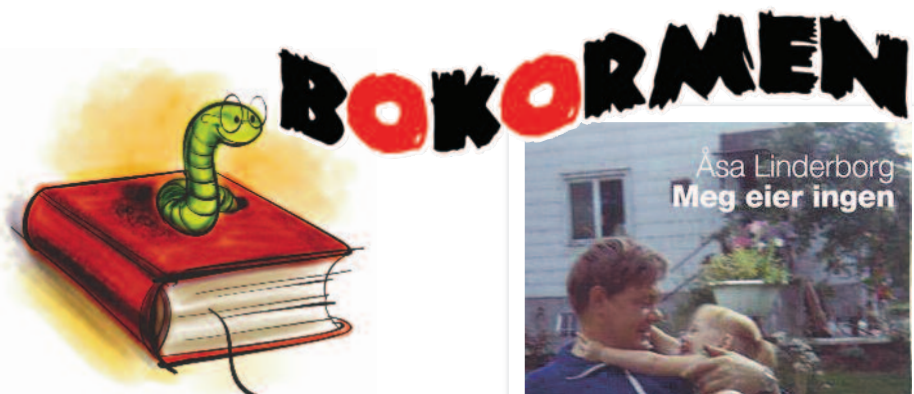
Lykke til videre med klubb-arbeidet i Larvik.

Kirsti Guttormsen
2. visepresident
unionsstyret

Marianne Hetland,
Flekkefjordklubben:

Å få lov til å være soroptimist er en glede. La oss alle jobbe for at mange fler skal få samme gleden

MARIA BREKKE JAKOBSEN

"Meg eier ingen" av Åsa Linderborg, oversatt av Nina Aspen Versal. Boka leste jeg da den ble gitt ut i 2008.

Jeg pleier å anbefale den når det blir snakk om bøker. Noe som resulterer i at boka har gått på rundgang, og at jeg ikke kan huske hvor den er for øyeblikket! Når man skal velge far til sine barn, har man en rekke kriterier han skal oppfylle for å være en god far. Når det kommer til ens egen far, er kjærligheten nærmest betingelsesløs. Ens egen pappa er den beste man kan ha.

Åsa Linderborg er født i 1968 og en svensk historiker med doktorgradsavhandling, forfatter og kulturskribent. *Meg eier ingen* er Åsa Linderborgs fortelling om sin egen oppvekst alene med sin pappa, som arbeider som herder på metallverket i Västerås i Sverige. Han har de fineste blomstene på balkongen, men starter dagen med å kaste opp gårsdagens øl. Han setter av Åsa i mørket utenfor barnehagen, så hun kan vente der til de åpner. Og hun synes han er verdens beste pappa.

Meg eier ingen er Åsa Linderborgs fortelling om dyp kjærlighet til en pappa som hun samtidig skammet seg over, og om

klassetilhørighet og alkoholens makt.

Åsa blir med når faren må jobbe overtid. Han inkluderer henne i sine politiske tanker og engasjement, og i sin alkoholiserende hverdag. Det er ikke bare hygiene det er mangel på. Det er ingen tvil om at et slikt liv for et barn, medfører skuffelser og såre følelser, men boka oppleves slettes ikke som sørgelig. Den har nesten en "feel good-stemning" over seg - iallfall hvis man er litt 70-tallsnostalgiker - bare sjekk coveret! - og er perspektivrik og morsom. Man klarer ikke å legge den fra seg. Samtidig formidles det mye kunnskap og innsikt i industriarbeid, klasseskiller og sosialdemokrati. Jeg tør å kalle boka lettlest og likevel dyp.

ØP i alle kanaler

Papirabonnenter betaler
kun kr **51,-** pr. mnd. for digitalt abonnement
For kun digitalt abonnement kr **179,-** pr. mnd.

For mer informasjon:
www.op.no/kundesenter
eller
abo@op.no

Østlands-Posten

Distriktets største markeds plass. Garantert. www.op.no

Bedre avis

LARVIKKLUBBENS TILLITSKVINNER I STYRET

Her er våre tillitskvinner i styret samlet på ett brett!

F.v. suppleant Hilde Eskedal, sekretær Mona Sveistrup, president Torunn Hammer Haarberg, visepresident Anne-Brit Hellerud, kasserer Gro Stalsberg, styremedlem Gerd Hellenes og suppleant Jane Sandlie.

Disse skal løse oss gjennom soroptimiståret 2012 til 2013, fra oktober til oktober. Valgkomiteen hadde en enkel jobb i år, ikke mange gikk ut av styret.

Vi gleder oss over jobben som er gjort og skal gjøres og takker for at vi har villige og interesserte medlemmer som gjerne tar et tak for en god sak: soroptimismen!

FAKTA

Lav utdanning og få arbeidsmuligheter for kvinner begrenser Afrikas årlige inntekt med 0,8 prosent. Likestilling kunne doblet Afrikas økonomi i løpet av de siste 30 årene.

tillitskvinner fra oktober 2012/13

President

Torunn Haarberg

Visepresident

Anne-Brit Hellerud

Kasserer

Gro Stalsberg

Sekretær

Mona Sveistrup

Styremedlem

Gerd Hellenes

Suppleant til styret

Hilde Eskedal

Jane Sandlie

Representanter til Unionen

Torunn Hammer Haarberg

Mona Sveistrup

Suppleanter til Unionen

Kari Linnestad

Hanne Tenvik

Ina-Maria Snedal Tufte

Programansvarlig

Sissel Hobæk

Ass. Programansvarlig

Margaret Støle Karlsen

Programkomité klubbmøter

Anne-Brit Hellerud, leder

Anne-Gro Gutterød

Hanne Clason

Ekstensjon

Lill Bjørvik, leder

Marion Andersen

Sølvi Snedal Tufte

Ina-Maria Snedal Tufte

Maria Brekke Jakobsen

Valgkomité

Margaret Støle Karlsen

Eva Helgerud Kjus

Revisorer :

Jorunn Sjønesen

Anne Kristin Jarlsbo

Nettansvarlig

Ellen Katrine Snedal, leder

Maria Brekke Jakobsen

PR/Markedsansvarlig

Margaret Støle Karlsen

Redaksjonen for Sorord

Lill Bjørvik, Torunn H. Haarberg,

Gerd Hellenes, Hanne Clason

Margaret Støle Karlsen,

Sølvi Snedal Tufte

RAFTOPRISEN 2012

Norge gratulerer Nnimmo Bassey fra Nigeria med tildelingen av Raftoprisen 2012.

- Prisen er en anerkjennelse av hans utrettelige arbeid for å gjøre verden bevisst på de menneskerettslige sidene av klima- og miljøutfordringene, sier utenriksminister Espen Barth Eide.

Det ble i dag kunngjort at Nnimmo Bassey fra Nigeria er tildelt Raftoprisen 2012. Bassey er styreleder i organisasjonen Friends of the Earth International. I sin begrunnelse for prisen legger styret i Rafto-stiftelsen vekt på Basseys mangeårige kamp for menneskers rett til liv, helse, mat og vann i en verden preget av komplekse og truende klimaendringer og store miljøødeleggelser.

- Vi håper prisen kan inspirere til videre kamp mot oljeselskapers

tilgrising i Nigerdeltaet. Han har kjent politisk undertrykking på kroppen og vet at miljøkamp går hånd i hånd med kampen for politisk makt for folk flest, sier utviklingsminister Heikki Holmås.

Rafto-stiftelsen legger vekt på at Bassey i en årrekke har stått på lokalbefolkningens side og støttet dem i kampen for sine rettigheter.

Regjeringen.no

Arne Olav Lund ^A/_S
INGENIØR ENTREPRENØRFORR.

Et kvalitetsprodukt

**Larsens
Gartneri a.s**

Tlf. 33 18 32 62 • Kleiver

FAKTA

FOKUS har pr. i dag utviklingssamarbeid med partnere i 15 land i Asia, Afrika og Latin-Amerika. Organisasjonen finansierer 26 kvinnerettede program og prosjekter i disse landene. Soroptimistene er én av mange organisasjoner som er medlem i Fokus.

Norconsult

Tverrfaglige rådgivere - midt i Larvik

- Prosjektadm • Elektro
- VVS, Bygg
- Brann
- Kommunalteknikk
- Plan Miljø
- Landskapsarkitekt
- Oppmåling

Tlf. 331 41 400

www.norconsult.no

Nedre Fritzøegate 2, 3264 Larvik

Støtt våre annonsører
- de støtter oss!

Byggmester
Bart Knipmeyer

Larviksveien 55 - Stavern
33 11 73 77 - 924 49 049

Det du *virkelig* trenger

Adelin

Kongegata 27, Larvik 33 18 13 20

ANNEKSET

INTERIØR OG KLÆR
Velkjente merkevarer
Storgt. 19 • Stavern

LEDIG ANNONSEPLASS!

Send e-post til
thorka2@online.no
om du vil annonsere her!

Fotpleie

Emmie Vomert Sørensen

BUKTASENTERET

STAVERN • MANDAG OG ONSDAG
907 37 877

Denne plassen er sponset av
anonym annonsør.

Beløpet er gitt som støtte
til arbeidet

Larvik Soroptimistklubb
gjør for å gi kvinner i
u-land hjelp til utdanning.

Trelast - byggevarer
dører/vinduer
garderobe • maling/
beis • jernvarer
låser/beslag
beleggingsstein
heller • AEG-verktøy

TERNEVEIEN 2 - STAVERN

Vitusapotek - en friskere hverdag!
Økt vekt på råd og veiledning om å holde deg frisk, eller
hvordan du kan få en friskere hverdag selv om du kanskje
har en sykdom. Vi gir råd om forebyggende tiltak
- vær proaktiv og ta ansvar for din egen helse.
Med andre ord - oppsøk apoteket før du må!

Du finner oss i Amfi Larvik
9-18 (15) - SVANEN

Å GRAVE GRØFTER I NEPAL

Grøftegraving: Noen stilte i sandaler, andre i fjellstøvler.

Jeg tenker ikke vann i enhver sammenheng, men da jeg så annonsert en tur til Nepal hvor man kunne bidra med frivillig arbeid for et jenteinternat (legge ned vannrør), bo i en familie og gå noen dager i fjellet, så våknet nysgjerrigheten. Hm, tenkte jeg. Dette høres da perfekt ut. Her kan man bo en uke og se solen stå opp og gå ned og gjøre noe nyttig og få en følelse av hvordan det kan være å bo i Nepal, og så kan man gå tur (populært kalt trekking) etterpå.

Jeg forhørte meg med turarrangøren (Hvitserk og eventyrreiser) og lurte på om dette var noe for en gammel dame. Jada, sa de. Kan man gå en 7-8 timers tur i fjellet, så går det greit. Det kan jeg, så jeg hev meg på.

Etterhvert lurte jeg på om jeg hadde tatt meg vann over hodet, men det gikk faktisk greit. Turen ble snudd på hodet; det blir den visst ofte i Nepal. Vi kom ikke avgårde til Solukhumbudistriktet oppe i Himalaya fordi det var regntid og tåke og innenlandsflyene flyr bare på sikt. Det må være klarvær m.a.o. Så vi begynte med trekkingen. Først buss en 8-9 timer før turen kunne begynne. Noen fikk hetta av blodiglene, men de var visstnok ikke farlige. Bare gufne. Det var som små metermark som sugde seg fast, fyltes med blod, og datt av. Etter den verste dagen med 1100 m opp og 900 m ned regnet jeg meg som verdensmester. Toppunktet vårt var 3600 m, og på denne høyden var det svært høye trær.

Sånt er overraskende for en nordboer.

Da vi kom frem til internatet begynte jobbingen, men det ble færre dager enn beregnet. Ingen var lystne på å gå 5 dager tilbake til utgangspunktet, og det måtte vi hvis flyet ikke gikk. Det finnes mange stier, men nesten ikke bilveier. Så for å komme tilbake til Katmandu måtte vi enten gå, eller ta fly. Ergo innfant vi oss på flystripa (en slags landevei) et par-tre dager før avreise. Det er godt å ha litt å gå på. Det var en uhyre interessant tur på mange plan. Internatet var et lokalt initiativ som helt og holdent var bygget med frivillig hjelp av mennesker som oss. Hvis jenter skulle få en mulighet til utdanning måtte de bo hjemme fra, og hybelleie som vi kjenner til, finnes ikke. Mange utsettes for overgrep. Og på «vårt» internat kunne jentene bo gratis og trygt. De bodde i rom med 6 senger. Sengen var deres domene. Her sov man, satt man, her gjorde man lekser. Kjøkkenet var i rommet ovenpå. Jentene samlet ved i skogen til brensel, og

Det ER forskjell på folk.
Vi overnattet i klosteret Thupten Choling i nærheten av Junbesi.

de hadde små kjøkkenhager for å dyrke egen mat.

Under regntiden

hadde internatet tilgang til vann, men

ellers i året måtte vann hentes et par kilometer unna. Å få et rør som førte fra elven til internatplassen gjorde livet lettere for dem alle.

Lill Bjørvik

Nesten alle jentene og oss fem fra Norge. Noen var hjemme for å hjelpe til på gården.

SORG

En verdig begravelse fjerner ikke sorgen, men gjør den enklere å bære.

Sløtsjøe
begravnelsesbyrå etb. 1924

www.gsb.no
Behjelpelig hele døgnet

Larvik 33 18 10 80

NYTTIGE LENKER

Europaføderasjonen:
www.soroptimisteurope.com

Soroptimist International: www.soroptimistinternational.org

Websites of Soroptimist International and Federations (oversiktlig side fra SI, Union of South Africa):
home.mweb.co.za/pf/pfalkson/sisa_links.htm

Program Focus, programsidene:
www.soroptimistglobalvoice.com

Project Exchange Pool - PEP:
www.soroptimist.at/pool.htm

Five-0: www.project-five-o.org

FN: www.un.org

FOKUS: www.fokuskvinner.no

Globale fond for kvinner: www.global-fundforwomen.org

Human Rights Watch: www.hrw.org

UNICEF: www.unicef.no

United Nations Development Fund for Women: www.unifem.undp.org

United Nations Environment Programme: www.unep.org

Women for Women International: www.womenforwomen.org

Kvinner Sammen tar opp internasjonale miljø- og utviklingsspørsmål i et kvinneperspektiv. Magasinet gis ut av FOKUS fire ganger i året. Prioriterte områder er kvinners situasjon og rolle i Sør, kvinneverretted bistand og internasjonal solidaritet mellom kvinner.

Abonnement er gratis og kan bestilles fra
fokus@fokuskvinner.no

Det er ikke det at vi er så mange eldre i klubbene ...
- det er at vi er så få unge.

”

Marianne Kalleberg - Arendal
Distriktskontakt Syd I

DET GULE GALLERIET

galleri & kaffebar

Tlf: 990 25 122 • caroline@gulegalleriet.no

man., tirs. 10.00-16.00 • ons., tors. 10.00-23.00
fre., lør. 10.00-02.30 • søn. 10.00-23.00

Veftsgt. 1, Stavern

BURSDAGSBARNA

19. mars fyller
Ellen
Omsland 60
år!

6. mai fyller
Gro Stalsberg
60 år!

10. mai
fyller
Ina-Maria
30 år

11. september
fyller
Marion
75 år

MOLDOVAGRUPPA HADDE MØTE HOS SØLVI

mandag 29. oktober. Flere saker ble drøftet og nytt møte berammet i januar. Målet er samarbeid med Sandefjordklubben og innsamling og forsendelse av klær til Moldova. Bildet ble ikke så bra, men vi hadde det strålende: Ina-Maria, Nikita, Jane, Sølv, Torunn, Maria, Hilde og Margaret

Majas[®]
tilbyr:

Fangst Staverns berømte
fiskesuppe kan du nå kjøpe
hos Majas!

Husk!

- Fangst aioli
- Majas saltbrød

Velbekomme

Ønsker du å bestille bakervarer, kaker eller påsmurt:
Torstrand: 33 18 27 75 • Amfi: 33 69 70 80

DIN LEVERANDØR AV
LØNNSOM HMS

HMS Kontoret AS - Tlf.: 33121970
E-post: post@hmskontoret.no

NÅ ER VI SNART VERDENSBERØMTE ...

Her et bilde av presidentskiftet i Chisinauklubben i Moldova

Teksten forteller at 30 soroptimister fra Israel, Østerrike, Norge og Moldova er samlet for å diskutere muligheten av å åpne en ny klubb i Nisporeni. Nisporeniklubben har allerede tenkt å arbeide for en lokal barnehage og kanskje sette i gang med engelskundervisning for medlemmene, slik at de lettere skal kunne kommunisere med omverdenen.

Den rumenske teksten (de snakker rumensk i Moldova) er kjørt gjennom et oversettelsesprogram. Det kan medføre mye morsomt. Bl.a. står det i teksten om en 80 år gammel norsk soroptimist som ikke ville ha gaver på fødselsdagen sin, men ville ha penger hun kunne gi til trengende i Moldova. Jeg tror simpelthen jeg siterer fra oversettelsen: *Samlet så 1700, som han sendte til Moldova for å støtte eldre kvinner. Mottatt 18 eldre kvinner. Pengene ble brukt på narkotika, betale verktøy og nødvendigheter. (sitat slutt)* De er ganske liberale i Moldova ser det ut til.

Resten av teksten forteller at soroptimistene satser på utdanning.

Lill Bjørvik

Spøk til side, men det er artig å se (skimte ihvertfall) eget ansikt på et bilde som er lagt ut på en moldovsk informasjonssnettside. Da vi var på besøk i barnehagen i Edinet fikk vi se både en aldeles sjarmerende kyllingdans av de aller

minste (kyllingene fremst på bildet) og folkedans av de litt større. Og dette var på en søndag må vite. En mengde foreldre stiller opp i barnehagen med sine barn for å underholde disse soroptimistdamene på en fridag.

Elinora

ELINORA CONSULTING AS

Spesialister i styrearbeid for små og mellomstore bedrifter.
Elbjørg Gui Standal - Kjell Standal
Tlf. 70 10 09 70 • Faks 70 13 78 04 • www.elinora.no

Klær for deg som vil ha litt ekstra

PRINSEKVARTALET LARVIK

HANNE'S MOTE

Forretningen med klassiske moteklær i størrelse 42-56
Prinsekvartalet • Larvik
www.hannesmote.no

Mat gleden

HILDES HORN

Horn med fyll.

Da jeg ble bedt om å skrive om en matrett, tenkte jeg på min barndom. Noe som har vært populært i mange år hos oss, er horn med fyll. Fikk dette for første gang på begynnelsen av 80-tallet, og har bakt dem mange ganger siden.

Dette er oppskrift til 16 horn :

50 gr smør/margarin smeltes og blandes med 2dl vann, og dette varmes til ca 37 grader.

35gr gjær løses i væsken (Kan også bruke tørrgjær som blandes i melet).

5,5-6 dl hvitemel og en halv ts. sukker blandes i.

Fyll: 150 gr hakket skinke, 100 gr. revet ost (vi liker best Jarlsberg, men har også prøvd Parmesan med hell) og 2 ss. gressløk. (Jeg bruker foodprocessoren til skinka og osten.)

La deigen heve til dobbelt størrelse.

Del deigen i to, og kjevle hver halvdel til en runding. Denne deles i 8, og på hver del legges en skje med fyllet. Rulles til horn ved å rulle utenifra, og få det tettest mulig så ikke fyllet siver ut ved steking. La horna heve før du steker dem. Kan pensles med egg og drysses med valmuefrø om ønskelig.

Stekes på 225 grader i ca 10-15 min.

Hvis jeg lager disse, må jeg 6-doble for at det skal monne. «Ungene» mine kan spise dem til frokost, lunsj, nistemat, turmat, tilbehør til suppe, kveldsmat, kose-

mat....altså alltid. Suksess å servere på jobben også. De er greie å fryse, og kjekke å ha tilgjengelig. Når jeg spør hjemme om jeg skal bake noe til jul, er også da svaret : Horn med fyll.

Hvis jeg ikke gidder å lage små horn, kjevler jeg til ei firkanta leiv, legger på fyll på den ene langsida, og ruller som ei rullekake. Steker lange brød, og skjærer i skiver etterpå. NAM NAM

Lykke til.

Hilsen
Hilde
Eskedal

Sølvis Oreokake

Her er oppskriften på en god oreokake:

Du trenger:

- 40 oreo kjeks
- 1 pk. Philadelphiaost
- 2 ss sukker
- 2,5 dl melis
- 3,5 dl kremfløte
- 100 gr. Smeltet smør
- 1 pose sjokolademousse (lages som angitt på pakken)

Slik går du frem:

Knus 30 oreo kjeks (jeg bruker hurtigmikseren med kniv på) eller du kan

bruke en pose du putter dem i og knuser dem med en kjevle.

Bland disse knuste kjeksene med det smeltede smøret. Ha denne blandingen i en smurt springform. Sett denne formen kjølig slik at kjeksene og smøret stivner.

Kjør philadelphiaosten og melisen i hurtigmikser, eller i en vanlig mikser til den får en fin konsistens. Stivpisk krem av kremfløte og sukker. Bland fløtekremen og kremen av ost og melis. Ta denne blandingen og hell over kjeksene i formen. Knus nå 5 kjeks som drysses over kremblandingen. Sett dette kaldt i kjøleskapet ca. ½ time. Lag sjokolademousen som

angitt på pakken. Bland inn 5 knuste kjeks. Ha denne blandingen på toppen av osteblandingen. La den nå stå i kjøleskapet til den skal brukes. Kan godt pynte med litt mer knust kjeks.

Kos dere!

Sølvi Snedal Tufte

SYKELIG OVERVEKT

Visste du at det finnes en poliklinikk for "Sykelig Overvekt" ved Larvik sykehus? Jeg er så heldig at jeg har blitt tilbudt et tverrfaglig gruppetilbud som går over 12 uker. Jeg ble henvist pga. søliaki og diabetes 2. Ventelistetiden gikk raskt...ventet bare 4.5 måned.

Avdelingen tilbyr overvektige

pasienter et tverrfaglig opplegg som skal hjelpe til å gjennomføre en varig kostholdsendring og ikke minst et varig trimopplegg. Helsevesenet er i dag opp-tatt av forebygging. Vi som er pasienter går ned i vekt. Vektreduksjon og trim skal redusere alvorlige komplikasjoner, og staten sparer penger på dyre operasjoner og andre plager.

Avdelingen Post 5, som ligger i under-etagen, er vellykket og man har fått gode tilbakemeldinger. Arbeidet har gått over fire år, men hvor mange pasienter de har hatt innom disse årene, vet jeg ikke. Poliklinikken tilbyr oss et tverrfaglig opplegg med trim og veiledning som går hånd i hånd. Veiledning og teori gis av lege, psykolog og klinisk ernæringsfysiolog, De kommer fra SIV (Tønsberg).

Treningsdelen er variert og tilpasset hver pasient. Vi trener og overvåkes av en fysioterapeut og en kjent, svensk

landslagspiller fra LHK. Musikk og intervalltrening ligger på et høyt plan, og svetten siler..

Undervisningsdelen legger stor vekt

på "mestring og adferdsendring". Vi skal lære å sette ord på følelser, tanker og adferdsmønstre. Vi skal lære å gjenkjenne måten vi spiser på. Spiser vi alene? Snaker vi godis mens vi ser på TV? Snoker vi i kjøleskapet før vi legger oss?

Ved å gjenkjenne og akseptere våre

dårlige spisevaner - kan vi gjøre viktige forandringer i livet vårt.

Hvordan det skal gjøres vet jeg ikke, men jeg gleder meg. Vi skal lære å finne våre egne følelser til hvorfor vi putter ting i munnen vi ikke skal ha!

Et godt eksempel er hvorfor spiser vi opp alt på tallerken når vi er allerede mette? Hvorfor drikker vi øl og Cola når vi vet at vi ikke har godt av det? Hvorfor velger vi å kjøpe pålegg som ikke er merket med et nøkkelhull? Hvorfor har vi ALLTID en god unnskyldning for unngå trim eller en liten søndagstur?

Jeg er så glad at jeg har kommet med i min gruppe. Vi er 15 stk. fra hele Vestfold, samme alder, menn og kvinner med alle typer problemer. Ingen kjenner hverandre.

Oppmøte er obligatorisk.

Møteplikt 8 av 10 ganger før jul. Det tverrfaglige teamet skal vurdere oss etter 12 uker, noen vil bli tilbudt operasjon andre kan sendes videre tre ukers helsekostopplegg, eller fortsette i Larvik med et utvidet opplegg. Jeg fortsetter med trening og veiledning i Larvik..

Hanne Clason

FAKTA

Ekstrem fattigdom er tett til likestilling kvinners rettigheter. Omtrent en milliard mennesker lever i

dag i ekstrem fattigdom. Sytti prosent av disse er kvinner og jenter, til tross for at to tredjedeler av alt arbeid utføres av disse. Av all inntekt i verden tjener kvinner en tiendedel, og kvinner eier kun 1 prosent av all eiendom. Det er derfor snakk om en feminisering av fattigdommen.

SKJERF • SJAL
LUER • PLEDD • HALS

En kvalitet som gir deg en følelse av luksus hver dag!

Bestill på
www.dilusso.no

Støtt våre annonsører - de støtter oss!

TREFFSIKKER PROFILERING
allmade.no
 Tlf.: 3311 3737 - allmade@allmade.no
Kjapt, korrekt og levert til avtalt tid

THORESEN
transport a.s

STAVERN
Sport
 DRONNINGENSGATE 2
 3290 STAVERN ☎ 33 19 89 41

HOTEL
WASSILIOFF

 Havnegt. 1 Stavern, Norway
 •Tel: 33 11 36 00•

Unn deg en elektriker!
HAFSA
ELEKTRO.AS
33 18 68 60

Reis sammen - opplev mer!

Peer Gynt Tours
 Rabbenkroken 19 - Skien
 Tlf. 35 91 28 20
 www.peergynt.com

 nettbuss

MARIN ALPIN®
 SPORTS & LEISUREWEAR
 STYLED IN STAVERN, NORWAY

LIVSSTIL
KOSTHOLD
TRENING
SPA

min kilde VARIG LIVSSTILSENDRING
 LIVSSTILSENTER
 www.minkilde.no
 Et helhetlig senter
EasyLife
 977 58 570
 Olavsgt. 30 - Larvik

DISTRIKTSMØTE HOS LISTER SISTERS!

Nettverksbygging og informasjon

Klubbene i Syd I hadde samlet seg om et flott program på distriktsmøtet - her et utsnitt av forsamlingen

Det ble tur til Farsund og Listerklubben

19. og 20. oktober. Unionspresidenten hadde ønske om at unionen skulle være representert på distriktsmøtet for klubbene i Distrikt Syd I der klubbene Arendal, Arendal-Grimstad, Flekkefjord, Kristiansand, Kristiansand Øst, Lister og Mandal hører til. Som nyutnevnt informasjonsmedarbeider reiste jeg fra Larvik til

Farsund der jeg skulle overnatte hos unionens leder i lovkomiteén, Anne-Rita Meberg. Det er et stykke vei, vel 8 timer tur/retur, men som alltid når man reiser i i soroptimistsammenheng, er det verd turen! Lister Sisters sto i spissen for et vel gjennomført distriktsmøte der hovedtaleren var biblioteksjef Toril Kopperud. Hun bød på seg selv og sine opplevelser i bøk-

enes verden med et foredrag med tittelen Kvinnene i mitt liv! Forfatterene hun spant sitt innlegg rundt hadde satt spor etter seg både hos henne og hos oss. Det ble et sprudlende og en meget god opplevelse å høre henne! En levende forteller! :-)

Som informasjonsmedarbeider holdt jeg et 15 minutters innlegg om min nye oppgave.

Ellers var det rom og tid for mingling og salg av diverse produkter klubbene hadde til inntekt for sine respektive prosjekt. Klubbene presenterte seg, det ble tid til å kjøpe lodd og trekningen ble en hyggelig opplevelse! Anne-Rita Meberg ledet møtet med sikker hånd og president i Listerklubben, Maarit Mannermaa-Rynning, var i ilden både før og etter; ønsket oss velkommen og takket for møtet da det hele var over

Unionens infomedarbeider
helt til venstre og til høyre biblioteksjef Toril Kopperud

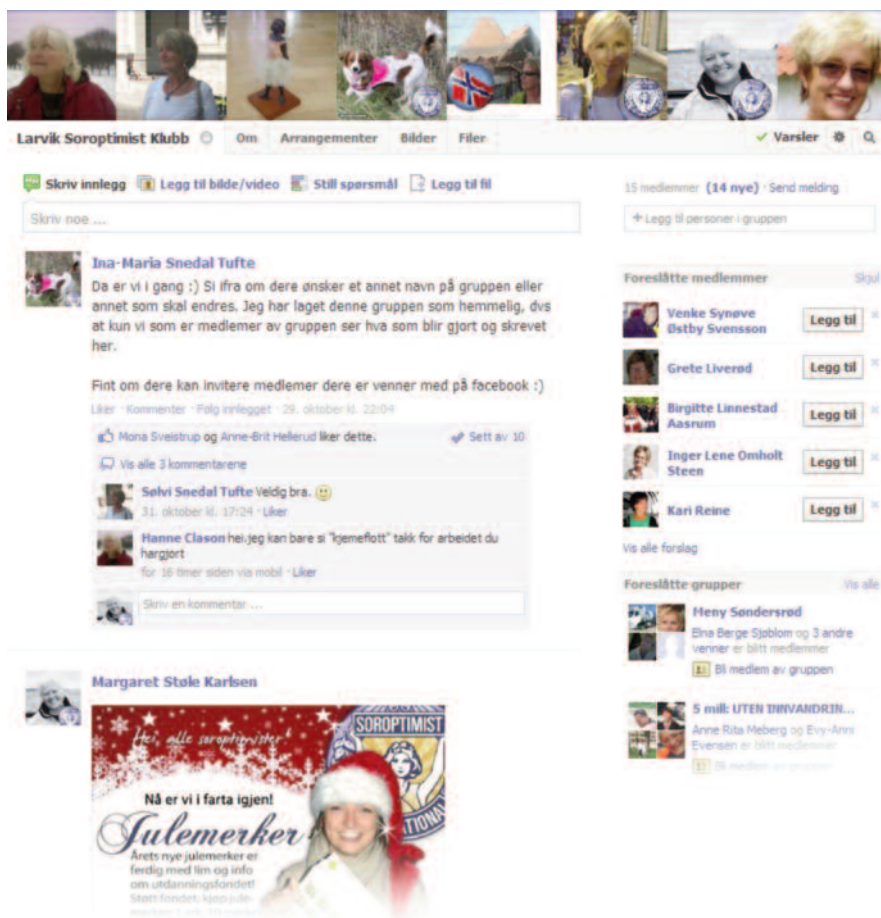

Larvik-klubben er på nett!

Ina-Maria har fått Larvikklubben ut på Facebook med egen side. Siden er kun for medlemmer i klubben og her kan vi på en enkel og rask måte informere om klubb saker, skrive innlegg og ha diskusjoner. Et godt tillegg til ordinære klubbmøter, Sorord og Norsk Soroptima.

Nå må du selvfølgelig ikke glemme å kikke inn på www.soroptimistnorway.no som er hovedsiden på nettet for oss, øverst til venstre finner du navn på klubbene og der finner du også vår klubb. Mye stoff om og for klubben ligger der. Men facebook er et hyggelig tillegg til at annet.

Stor takk til Ina-Maria som har sendt oss ut i cyber space og til Maria som har laget symbolet som vi kan legge inn på våre presentasjonsbilder - om vi vil.

"Thank you so much for sending me this very interesting issue of your Sorord, what a wonderful name for your magazine!! Have a good summer, hope to see you soon "

Kathy Kaaf, president i SI/E

Kvinner inkluderes i tradisjonelle eldreråd i Kenya. Ny grunnlov gir kvinner rett til å ta del i avgjørelser som påvirker dem. «Jeg er veldig glad for å være en del av rettssystemet nå,» sier ellevebarnsmoren Parakuo Naimodu. www.fokuskvinner.no

Larvikklubben tar miljøet på alvor og ett skritt på veien mot mindre forbruk av plastbæreposer er å bruke miljønett.

Vi har laget et miljønett som også markedsfører organisasjonen vår samtidig som salget bringer penger til utdanningsfondet.

Pris pr. nett
30,-
pluss porto

Send bestilling til
Margaret på
thorka2@online.no
og spar miljøet for noen
plastposer samtidig
som du hjelper til
å gi jenter
utdanning.

Hos Vita får du alt du trenger til deg og kroppen din.
God kvalitet til gunstige priser og et bredt produktutvalg gir deg alt du trenger på ett sted.
Gode produktkunnskaper om make-up og personlig pleie generelt.

Våre imøtekomende medarbeidere hjelper deg gjerne med å finne frem til produktet som passer akkurat deg. Gode råd og veiledning er ikke dyre hos Vita.

Besøk oss i AMFI - midt i sentrum!

VITA
ALT I PERSONLIG PLEIE HUDPLEIE MAKE-UP DUFT KROPPSPLEIE HÅRPLEIE HELSEKOST

Hvorfor soroptimist?

Vi i Larvikklubben har nå

tre ulike grupper som jobber med forskjellige oppgaver, men som alle har det samme målet: å hjelpe. Jeg er nå med i en gruppe som blant annet skal samle inn klær som skal gå til familier i Moldova. Vi samarbeider med Sandefjord soroptimistklubb noe som gjør ringvirkningene større og vi når mange fler.

Jeg har nå vært medlem i ett år og har lært så mye og ikke minst fått mange gode venner som alle står sammen om det samme ønske, å hjelpe kvinner.

Jeg er nok en evig soroptimist.

Takk for ordet.

Vennlig hilsen
Jane Sandli

Mitt første møte med soroptimistene var en hyggelig og fin opplevelse og det fant sted for mange år siden.

Jeg ble invitert med på en tilstøtning som var i regi av Larvik soroptimistklubb og fikk da et innblikk i hva en slik klubb var og hva de drev med; det er jo så enkelt som at kvinner hjelper kvinner!

Ringvirkningene blir så store når man hjelper en kvinne. Vi vet alle hva kvinnene betyr i familien, og hjelper man henne, ja da nyter hele familien godt av hjelpen.

4 nye år med Obama er bra for verdens kvinner

Ved valget i USA tirsdag stemte 55 prosent av de kvinnelige velgerne på Obama. Med det ga de et klart signal til Mitt Romney og republikanerne om at kvinner og likestilling generelt, og seksuell og reproduktiv helse og rettigheter spesielt, er et viktig tema i valgkampen og viktig når kvinner skal velge president.

www.fokuskvinner.no

WATER AND FOOD
Soroptimists go for

DIN LEVERANDØR PÅ DIGITALE
KONTORLØSNINGER

SHARP

VESTFOLD OG TELEMARKE

Elvevn. 52 • Larvik • 33 18 41 11 • 482 59 360 jec@sharpvestfold.no • sharpvestfold.no

Neste år er representantskapsmøtet i HARSTAD!

Det går fly direkte fra Torp!
Det er alltid en opplevelse å delta på et representantskapsmøte, og det er jo ikke så ofte man er i Harstad! Møtet finner sted:
31. mai - 2. juni 2013

Småfuglene på juleneket

Henrik Wergeland

*"Kom lille isik! Følg med, følg med!
Et herlig julekveldsmål jeg vet."*

*"En fattig husmann bak skogen bor.
Han gir oss et nek i år som i fjor."*

*"Han eier kun tre, dog gir han oss et.
For Jesu skyld så gjør han det."*

*"Og hør du småsisik, stur ei så,
men følg med din fetter, spurven grå!"*

*Så fløy de søskenbarn av sted.
Om julekvelden er lykken med.*

*Seg katten listet på låvebro,
Han skottet nok lysten opp til de to.*

*Men sulten gjør både døv og blind,
De styrtet like i neket inn.*

*Der satt de så lunt i sno og sne,
Kun høyest stjerne kunne dem se.*

*Der satt de trygt på den høye stang.
Den julenatt ble dem ei for lang.*

*De satt der begge til messetid.
Da klokkene ringte, så fløy de dit.*

*De satte seg på det spir av gull.
Der så de him`len av engler full*

KVINNEPROFILER I VÅRT DISTRIKT

Snuoperasjon

Etter halvannet år som sjef på Søbakken sykehjem har Kristine Borvik erfart at det er forbausende kort vei fra galskap til realitet.

Vi har fått lov til å sakse denne artikkelen fra Østlands-Posten. Mange har nok fått med seg snuoperasjonen som er skjedd på Søbakken sykehjem, men vi synes den er så god at den godt kan gjenstas her - i allefall for dere som ikke har lest den. Artikkelen sto i ØP lørdag 27. oktober 2012.

Etter halvannet år som sjef på Søbakken sykehjem har Kristine Borvik erfart at det er forbausende kort vei fra galskap til realitet.

Kristine Borvik på telefon, et sted i Østfold:

– Et intervju denne uka? Jeg er i Sarpsborg hele dagen og i morgen tidlig drar jeg til Oslo, studiestart på BI. Der blir jeg til fredag.

Stille.

– Eneste mulighet er i kveld.

– På Søbakken?

– Kom hjem til meg du. Skal vi si

19.30? Eller er 20.00 for sent?

20.30 åpner hun døren. Høsten pisker mot det hvite huset på Lillejordet. På innsiden; sjakktruet gulv, flygel fra Finn, stukkatur i taket.

– Vi kan sette oss i stuen, sier Borvik.

– Kan jeg gi deg noe, kaffe, brus?

Ektemannen Steinar kommer bort og hilser. Sønnen Olav knytter på pc'en i sofaen. I andre etasje sover datteren Ellinor (3).

– Forresten, sier Borvik.

– Vi tar kjøkkenet i stedet. Det er fint ved peisen.

Det kom helt uventet, jobbtilbudet fra

Søbakken. Kristine Borvik underviste i ambulansefag på videregående skole.

– Og trivdes veldig godt, jeg likte møtet med de unge. Å være tydelig men samtidig få dem på lag. I utgangspunktet er jeg utdannet sykepleier med erfaring fra akuttmedisin. Men Søbakken ville altså ha meg.

– Var du usikker?

– Jeg har aldri vært leder før, kunne ingenting om driften av et sykehjem.

Dessuten strevde Søbakken med høyt sykefravær og et dårlig arbeidsmiljø. Sykehjemmet var på dette tidspunktet en AMU-sak.

– Hvorfor sa du ja?

– Først og fremst på grunn av folkene som arbeider der. Det er en fantastisk gruppe med mennesker. De er like viktige for meg som beboerne. Dessuten er små lokalsamfunn fascinerende, dynamikken som finnes på slike steder. At det er lite og sjarmerende.

Hun fikk jobben på en torsdag og begynte mandag.

– To dager senere holdet vi vårt første personalmøte, jeg husker at jeg satt i vinduskarmen.

– Var du nervøs?

– Jeg var jo litt spent, samtidig var jeg ganske bestemt på hvilke grep vi måtte ta. At vi sammen velger hvor vi vil. Jeg begynte med å spørre hva de drømte om, hvilke ønsker de hadde. De tok ballen og siden har vi aldri sett oss tilbake. Hun vrir seg på barkrakken. Åpner en boks Cola Zero.

– Tre mål ble definert:

1: Å bygge stolthet for egen arbeidsplass.

2: Å bli hjerte i lokalsamfunnet.

3: Bli en lærlingbedrift.

Jeg har i ettertid tenkt en del på hvordan vi har fått til dette.

– Og?

– Alt det handler om å spørre, svarer Borvik.

– Det verste som kan skje er at du får nei. Vi får ikke mer penger av kommunen til drift, vi får ikke flere ansatte.

Men det finnes likevel en utrolig godhet i folk, hvis du spør. Mitt inntrykk er at de fleste ønsker å hjelpe.

Kristin Borvik har alltid åpen dør til kontoret sitt på Søbakken.

– Unntatt når jeg ringer for å få hjelp til noe. Hæ- hæ! Da lukker jeg, og så tar jeg på meg leppestift først. Det hjelper. Hun er uredde som avdelingsleder.

– Jeg vet ikke helt hva som skjer med meg. Men når jeg ber folk om tjeneste er det jo for å bedre livskvaliteten til de eldre. Det handler ikke om meg personlig.

– Hva er den rareste telefonen du har tatt?

– Det har blitt mange dette året, men en husker jeg spesielt godt. Noe av det første vi gjorde da jeg begynte på Søbakken var å høre med brukerne hva de ønsket seg, hva de drømte om. I mange år definerte vi at de eldre ville ha bugnende frokoster og kake til kaffen hver dag.

Kristine Borvik retter seg opp, sier god natt til sønnen som forsvinner opp trappe.

– Men de var ikke opptatt av disse tingene. Eldre er ikke eksperimentelle i matveien. De spiser ei skive med marmelade og ost, ei skive med det som snart går ut på dato. Og kake hver dag? Nei, de ønsket seg frukt og is. Variasjon. Derfor ringte avdelingslederen toppsjefen i Diplom is. Hun fortalte om livsglede og verdig alderdom, at hun kunne vaie med Diplom- is flagget hver eneste dag. Isjefen sa:

– Vi gir i prinsippet ikke ut til veldedige formål. Det er så utrolig mange henvendelser fra både skoler og barnehager.

Men:

– Månen til engasjert menneske i andre enden av telefonen har jeg aldri møtt.

Dagen etter fikk de ansatte på Søbakken 200 krone-is levert på døra.

– Vi slapp flagget, sier Borvik.

– Det er en enorm giverglede også lokalt. Bakeren i Havna for eksempel, eller Meny Søndersrød, de kommer

kjørende med mat og kaker. Jeg har aldri opplevd maken. Menneskene som bor hos oss har vært kunder hos dem i årevis, de vil så gjerne gi noe tilbake.

Hva er en verdig alderdom? Et rom alene hvor vegguret slår? Borte fra hjemmet ditt, barna dine, den du har elsket. Og uka er åpen, ingen er lenger avhengig av deg.

– Da vi begynte å spørre beboerne hva de hadde lyst til å finne på, skjedde det noe, sier Borvik.

– For første gang på lenge hadde de en plan, de skulle være et sted til en gitt tid. Vi måtte hjelpe dem å stille armbåndsuret, sjekke at det gikk som det skulle.

– Hvilke svar fikk dere?

– Å, vi har gjort mye rart. Laga julelikør, fem liter sprit handla jeg inn. Vært på julegudstjeneste, kjørt rundt i byen og titta på husene til gamle kjæresten, båtturer, kafebesøk. Alt handler om å ha et liv igjen.

Tirsdag inviterer Søbakken eldre fra hele kommunen til filmvisning i Bølgen. «Kon-Tiki». Med plass til 150 rullestoler i storsalen.

– Men som allerede nevnt, mer penger får vi ikke. Hos oss blir mye basert på frivillighet. Som dere skrev om tidligere i uka har vi samlet inn mye på å klemme folk. Vi skal faktisk ut å klemme til helga igjen. På Havnadagene. Men i dette må jeg få understreke en ting: Vi har gjort det helt klart for våre ansatte at frivillighet er frivillig. Det er helt greit å ikke prioritere disse tingene på fritida. Men du vet, vi har det jo fryktelig morsomt. Hærlighet så mye vi ler på jobb. Folk stiller de. I helger og ferier. Tenk for et privilegium for en sjef, at de ansatte vil jobbe i ferien.

– Har dere knekt en kode?

– Ja, kanskje det. Vi er et lag nå, på Søbakken.

Min nøkkel har vært å være tilstedte.

Jeg vil være nær. I starten gjorde jeg alt det de ansatte gjorde. Vaska, stelte, laga mat. Det var i den perioden mannen min ikke fikk kontakt med meg. Jobben kverna i hodet døgnet rundt. Flere har sagt til oss: «Å drive eldreomsorg på denne måten, du får jo ikke mye fritid av det».

Hun stopper opp.

–Men jeg har tenkt på dette. Hva gjør vi

for eksempel en helt vanlig søndag. Kanskje vasker vi klær, brenner bål i skogen. For meg er det uproblematisk å ta med meg datteren min i tjenestebilen å dra på gudstjeneste med beboerne. Hun sitter på fanget til en av de andre, mens jeg hjelper til. Mannen min er med på Søbakken og spiller opp til allsang. Det gir oss noe som familie. Sånn sett blir man privat hele tida, men gjør det noe?

Det var advent i fjor. Mørk og kald. De gamle ville se julegrana, men den ble tent et annet sted. Kristine Borvik lukket kontordøra og ringte.

– Julegran og juletre, så enkelt var det. Det var jo bare å spørre, forklare hvor viktig dette var for menneskene vi har hos oss.

For første gang i Helgeroa ble grana tent utenfor Søbakken sykehjem.

– Jeg var inne ordnet på sykehjemmet og rakk ikke å tenke over om dette faktisk var noe folk ville være med på. Men så kom jeg ut på gårdsplassen, 500 mennesker. Og korpset.

– Folk som før hadde gått i store sirkler rundt sykehjemmet. De var der alle sammen. Når lysene ble tent klemte Kristine Borvik sine beboere.

– Tre telefoner, sier hun.

– Det var alt som skulle til. Og vet du; veien er forbausende kort fra en vill ide til realitet.

Siw Normandbo

33 16 30 53 • siw.normandbo@op.no

KRISTINE BORVIK (31)

- Borvik er fra Langesund men flyttet til Larvik i 2005. Er utdannet sykepleier og har tidligere jobbet med akuttmedisin og som lærer på videregående skole.
- Ble i fjor ansatt som avdelingsleder på Søbakken sykehjem i Helgeroa. Da var sykefraværet høyt og arbeidsmiljøet en sak i AMU.
- Et halvt år etter Borviks ankomst var så og si alle tilbake i full jobb. Søbakken har hatt et bevisst fokus på å få opp trivsel både hos de ansatte og blant beboerne.
- Borvik reiser nå rundt og holder foredrag om snuoperasjonen.

FOTO Siw Normandbo, Østlands-Posten

Malala Yousafzais mot

Det er ikke ofte fjorten år gamle jenter omtales på lederplass i *New York Times*. Så er da heller ikke Malala Yousafzai noen hvilken som helst fjortenåring. I tre år har hun blogget om og kjempet for jenters rett til utdanning i Pakistan. Hun ble skutt på tirsdag, og pakistansk Taliban har tatt på seg ansvaret for angrepet. Ikke bare det – hvis hun overlever skuddene, lover talsmannen deres at de vil prøve å drepe henne på nytt.

Lederartikkelen sier at Malala Yousafzai har vist større mot i kampen mot Taliban enn Pakistans regjering og militære ledere. Uten kraftfull motstand mot ekstremismen som angriper jenter og deres rett til utdanning finnes det ingen fremtid for Pakistan, skriver *New York Times*.

I The Guardian spør Kamila Shamsie hva Malala Yousafzai har gjort mot Taliban, og sier at angrepet ikke skyldes politisk uenighet, men rent kvinnehat. Politiske konflikter har politiske løsninger, men hvordan kan man møte patologisk kvinnehat, spør Shamsie, som håper at Yousafzai våkner og kan bidra med et svar.

Malala Yousafzai (født 1997) er en pakistansk elev og blogger fra Mingora

i Swat-distriktet. Hun er kjent for sin innsats for barns rettigheter.

Da hun var elleve år begynte hun å skrive en dagbok anonymt for BBCs utgave på urdu. Hun ble også presentert i dokumentarer laget av *The New York Times*. I bloggen fortalte hun om livet under Taliban, og var kritisk til bevegelsen.

9. oktober 2012 ble hun skutt i hodet og nakken av medlemmer av Taliban. Hun overlevde attentatet, og er nå på Queen Elisabeth-sykehuset i Birmingham, Storbritannia.

På sin egen blogg skriver Hina at man ikke må glemme de andre skolejentene i området. Videre skriver hun at man ikke må glemme de to andre jentene som ble skutt og skadet i samme angrepet som Malala, og som også kjempet for jenters rettigheter til utdanning.

- Hun (Malala red.anm) er ikke alene. Hun er ikke den eneste jenta som risikerer livet sitt daglig, og hun var ikke den eneste jenta som ble skutt, skriver Hina.

Kainat Riaz og Shazia Ramazan (de to andre jentene som ble skadet i det samme angrepet som Malala) befinner seg fortsatt i Swat-dalen, de blir behandlet i det pakistanske helsevesenet og står i fare for å bli angrepet igjen av Taliban på vei til skolen, skriver 14-åringen.

change.org

Kate -

Three weeks ago a Taliban gunman boarded a school bus in Pakistan and shot 15-year old Malala Yousafzai in the head.

Malala was attacked for campaigning to ensure girls have access to education but her bravery has sparked a global movement and I believe she deserves the Nobel Peace Prize for her courageous work.

Malala doesn't just represent one young woman. She speaks out for all those who are denied an education purely on the basis of their gender.

I am one of those women. I was born in the UK but at the age of 16 I was taken out of school, sent to Pakistan and forced into a marriage. I missed out on years of my education and I know there are other girls in our communities who still suffer in the same way. There are girls like Malala in the UK.

Members of Parliament are able to nominate individuals for the Nobel Peace Prize, so I have started www.change.org claiming to be a petition on [Change.org](http://www.change.org) calling on UK Foreign Secretary William Hague and the three main party leaders David Cameron, Nick Clegg and Ed Miliband to nominate Malala for the prize.

Last week a number of leading Canadian parliamentarians nominated Malala for the prize, after thousands signed a petition on [Change.org](http://www.change.org). If we apply the same pressure here UK politicians will follow suit. We need representatives from as many countries as possible to nominate Malala to give her the best chance of being shortlisted by the Nobel Committee.

I started this petition to show that I stand shoulder to shoulder in solidarity with Malala. Please join me and call for her nomination for the Nobel Peace Prize.

Join me in asking UK politicians to nominate Malala for the Nobel Peace Prize in recognition of her campaign for every girl to get an education.

Sign My Petition

Nominering til Nobels Fredspris www.change.org

For tre uker siden bordet et Talibanmedlem en skolebuss i Pakistan og skjøt 15-åring Malala Yousafzai i hodet.

Malala ble angrepet fordi hun har satt i gang en kampanje for å sikre jenter har tilgang til utdanning. Hennes tapperhet har utløst en global bevegelse, og jeg tror hun fortjener Nobels fredspris for sitt modige arbeid.

Malala ikke bare representerer én ung kvinne. Hun snakker for alle som nektes utdanning utelukkende på grunnlag av sitt kjønn.

Jeg er en av disse kvinnene. Jeg ble født i Storbritannia, men i en alder av 16, ble jeg tatt ut av skolen, sendt til Pakistan og tvunget inn i et ekteskap. Jeg gikk glipp av år med utdanning, og jeg vet det er andre jenter i våre lokalsamfunn som fortsatt lider på samme måte. Det er jenter som Malala i Storbritannia. Medlemmer av parlamentet er i stand til å nominere personer til Nobels fredspris, så jeg har begynt å påvirke Storbritannias utenriksminister William Hague og de tre viktigste partilederne: David Cameron, Nick Clegg og Ed Miliband til å nominere Malala til prisen.

Forrige uke nominert en rekke ledende kanadiske parlamentarikere Malala til prisen etter at tusenvis undertegnet et opprop på [Change.org](http://www.change.org). Hvis vi bruker samme trykk her vil britiske politikere følge etter. Vi trenger representanter fra så mange land som mulig for å nominere Malala, og gi henne den beste muligheten for å bli nominert av Nobelkomiteen.

Jeg startet denne kampanjen for å vise at jeg står skulder ved skulder i solidaritet med Malala. Vennligst bli med på kampanjen for hennes nominasjon til Nobels fredspris.

shahida choudhry
www.change.org
se også : <http://www.millionwomenrise.com/>

Utvidet unionsstyremøte i Harstad

Margaret Støle Karlsen og undertegnede møttes på Vestfoldbanen med nesen vendt mot Gardermoen, nærmere bestemt til flyavgang mot Harstad.

Vi har vært på farten sammen noen ganger allerede, begge som guvernører og har et allerede godt innarbeidet samarbeid. Denne gangen hadde Margaret ikledd seg et nytt verv; hun var blitt spurt av unionsstyret om å utarbeide retningslinjer og strukturere selve stillingen som informasjonsmedarbeider for ett år fremover.

Vi landet på Evenes i strålende vær i et nydelig vinterlandskap og dette var faktisk første gangen vi fikk sett det omkringliggende landskap i dagslys. Vi skulle, som en gruppe: webansvarlige, redaktør for Soroptima, informasjonsmedarbeideren og guvernørene, delta på et møte fredag under ledelse av unionssekretær Annelise Riis.

I vår strategiplan for 2011-2015 er det fire punkter vi skal jobbe mot: synlighet, rekruttering, god internkommunikasjon og prosjektarbeid. Derfor ville unionsstyret at vi satte opp hver våre ret-

ningslinjer og bygge samarbeidet videre på dette.

Webansvarlige Ågot Alnes Orvik fra Moldeklubben og Britt Nordgren fra Bergensklubben hadde gjort et formidabelt arbeid med å utarbeide en ny web-side med nytt design som ble presentert på formøtet og dagen etter på UU-møtet. Dette blir satt ut i drift i 2013. Margaret skal, i sin stilling, ha et tett samarbeid med webansvarlige.

Soroptimaredaksjonen fra Bodø var helt ny nå i oktober og de var i gang med å finne ut av jobben. Det er mye stoff som kommer inn til redaksjonen og det tar tid å få dette stoffet ut til medlemmene. Det var enighet om at fokus for vårt medlemsblad må være å vise og inspirere det gode arbeidet som medlemmer og klubber gjør i Norge. Guvernørinfo skal være mer ferskvare siden den kommer elektronisk og fokusere på arbeidet som blir gjort i SIE og SI.

Lørdag møttes vi på høgskolen i Harstad til UU- møte. God stemning og fine rapporter fra de forskjellige tillits-

kvinnene som var blitt innkalt til dette møtet. Unionsstyret under unionspresident Sigrid Ags ledelse, har langt seg på en utrolig kreativ og tillitsskapende arbeidsform. Dette bærer frukter og det blir morsomt og inspirerende med unionsarbeid.

På kvelden lørdag ble vi invitert til middag på et gårdsanlegg utenfor Harstad. Nydelig mat og hyggelige Harstaddamer som gleder seg til R&L møtet neste år. Det gjør vi også! Det vil bli en opplevelse i denne flotte naturen på den vakreste årstiden og det blir et spennende møte med felles saker som vi jobber med i unionen.

Margaret ble overrakt en gave for å ha tegnet logoen til R&L møtet i Harstad. De satte utrolig pris på det hun hadde utarbeidet. Dagen etter ble det en kortere arbeidsøkt med fokus på opplegget til landsmøtet.

En meget hyggelig helg med møtevirk-somhet ble avsluttet og hver dro til sitt.

Kristin Ruder
Tønsberg Soroptimistklubb og guvernør

Info.medarbeider Margaret Støle Karlsen, guvernørene Siren Hammer Østvold og Kristin Ruder, unionsekretær Annelise Riis, unionspresident Sigrid Ag og 3. visepresident Kirsti Holmboe

Blide representanter for Larvik, Sandefjord, Tønsberg og Holmestrandklubben.

Larvikklubbens representanter er nr. tre fra venstre: Ina Maria Snedal Tuft, nr. fem fra venstre og foran står Hilde Eskedal og helt til høyre Maria Brekke Jakobsen. Ved siden av Hilde står Jorunn Moe, distriktkontakt i Distrikt II, som innkalte til møtet.

Distriktskontaktmøte i Tønsberg

Møte hos distriktskontakten

for Syd II, Jorunn Moe, i Tønsberg fant sted den 8. november 2012. Fra Larviksklubben reiste Hilde Eskedal, Ina Maria Snedal Tuft og Maria Brekke-Jakobsen. Fra Larvik fikk vertinnen en orkidé. Vi fikk servert en spennende suppe og hjemmebakke kannelsnurrer.

Tilstede var fra Horten: Elen O. Stenersen, Inger Vaage. **Holmestrand:** Wenche Gregersen, Åse Marie Green. **Sandefjord:** Gerd Tveiten, Kari Wold-Hansen. **Tønsberg:** Solveig H. Ahlquist, Solveig Kittelsen, samt Jorunn Moe. Skien-Porsgrunn var ikke tilstede.

Jorunn Moe har intensjon om å besøke alle klubbene, og vil gjerne inviteres på møter. Hun oppfordret oss om å besøke hverandre, vi har et så lite distrikt og alle klubber er forskjellige!

Nettsider:

Viktig med oppdaterte hjemmesider, bl.a. for å tiltrekke og informere interesserte. Både unionens og klubbens nettsider er bra å bruke for alle – det er masse informasjon der!

Få inn e-postadresser til styremedlemmer, men pass på at de ikke kan spammes. Unionen har oppdatert sine hjemmesider, og har bl.a. en nyttig Soroptimist-ordbok.

Det bør kalles rekruttering

i stedet for ekstensjon. Rekrutteringskomiteen skal ikke være noen sovepute for resten av medlemmene; alle bør ha i bakhodet om de kjenner noen aktuelle kandidater.

Program fokusrapporter, PFR,

ligger på nettsidene. Larvik fikk skryt for å være flinke til å levere slike!

Jorunn Moe anbefaler oss å dra på møte i Berlin sommeren 2013. Ta gjerne med partner! Sandefjordklubben var fornøyd med oppmøtet på distriktsmøtet de arrangerte.

Klubbene presenterte kort sin metodikk for rekruttering, klubbens prosjekter, møteorganisering og faste arrangementer som julemesser, bruktmarked, Vanndring, konsert m.m. Innvandrerkvinner kan være mer interesserte i medlemsskap pga. behov for nettverk.

Handlingsplanen legges ut på hjemmesidene. Den skiller seg fra strategiplanen ved å være mer konkret.

Moe gjorde oppmerksom på Hanna Lunds lille bok; hennes foredrag på det første representantskapsmøte i Oslo. Boken bør gis til nye medlemmer ved opptak. Vår organisasjons kultur bygger på den!

Maria Brekke Jakobsen

Unions- presidenten kommer til Larvik!

HOT FROM THE PRESS!

Unionspresident Sigrid Ag, fra Harstadklubben, holder av 8. april 2013 til et besøk i Larvikklubben!

Det gleder vi oss svært til og ønsker oss i den anledningen at også andre klubber i Distrikt Syd II finner dette så interessant at de velger å komme til Larvikklubben denne kvelden!

Vi sees på Wassiloeff i Stavern til en litt annen-ledes klubbkveld!

Sigrid Ag er ansatt i stabsfunksjonen og er rådgiver ved Høgskolen i Harstad samt internasjonal koordinator samme sted. Hun er unionspresident til oktober 2013.

*Velkommen
til Berlin 2013*

Europapresident, Kathy Kaaf, ønsker oss velkommen til den

20th SIE Congress

20. kongressen holdt i SIEs regi under mottoet Vision of Paradise, 12 - 14 juli 2013

Denne kongressen er åpen for alle soroptimister, har du lyst til å få mer informasjon, send en e-post til guvernør Kristin Ruder governor2@soroptimist-norway.no eller les tidligere GuvernørInfoer eller sjekk SIEs nettsider.

NYE NETTSIDER!

1. februar 2013 lanseres de nye nettsidene for Soroptimist International/Norgesunionen.

Gled deg til en fresh, oversiktlig og moderne nettside som har mange muligheter til økt informasjon, kjapt og greit.

For unionens webmastere er det store utfordringer og mye interessant arbeid som både er utført og som ligger foran dem før siden kan lanseres! Klubbenes nettansvarlige vil få opplæring i bruk av verktøyet som skal til for å betjene klubbenes nettsider og utførlig bruksanvisning blir tilgjengelig. Dette ligger litt lenger fram i tid, men hovedsidene "avdukes" altså 1. februar om alt går etter planen!

FAKTA

Visste du at

- **93.729 kvinner og jenter** fikk direkte hjelp fra soroptimistenes prosjekter i 2011?
- **2.667 utdanningsprosjekter** ble gjennomført?
- **65% av prosjektene** hadde fokus på utdanning og 35% på ledertrening?
- **\$4.000.000,-** ble samlet inn av soroptimister for å støtte dette arbeidet?
- Beløpet tilsvarer ca. **\$40 fra hvert enkelt soroptimistmedlem.**

sørord

*I milliarder av år
har i dag blitt i går,
og den sola som går ned,
står opp et annet sted.*

”

Kjerstin Aune

Godt nytt år!

Happy New Year!

